

MONITOR VEILIGE PUBLIEKE TAAK 2016

Rapportage voor Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TNO innovation
for life

MAART 2017

Monitor Veilige Publieke Taak 2016

Rapport voor Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

MONITOR VEILIGE PUBLIEKE TAAK 2016

Rapportage voor Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TNO

Schipholweg 77-89
Postbus 3005
2301 DA Leiden

Auteurs

Marianne van Zwieten
Ernest de Vroome
Seth van den Bossche

Contact TNO

Seth van den Bossche
088 866 53 30
seth.vandenbossche@tno.nl

© 2017 TNO

ISBN 978-90-5986-483-2

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van TNO.

Indien dit document in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor opdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van onderliggend document aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Handelsregisternummer 27376655

SAMENVATTING

In 2016 heeft ruim één op de drie werknemers met een publieke taak te maken met agressie en geweld door derden. Van alle vormen van agressie en geweld komt intimidatie veruit het meest voor. In de periode van 2007 tot 2015 is het totale percentage slachtoffers van agressie en geweld door derden redelijk stabiel. Het percentage slachtoffers van pesten daalt in deze periode enigszins, terwijl het percentage slachtoffers van seksuele intimidatie licht stijgt.

Agressie en geweld door derden komt relatief veel voor in de gezondheidszorg, bij de politie, en in het openbaar vervoer. In de periode van 2007 tot 2015 daalt het percentage slachtoffers van agressie door derden in het voortgezet onderwijs, het wetenschappelijk onderwijs, de gehandicaptenzorg, het overig welzijn en bij gemeenten en provincies, politie, defensie en justitie en justitiële diensten. Een toename is er in deze periode in de verzorging, verpleging en thuiszorg, het primair onderwijs en bij openbaar vervoer per spoor.

In de regio's Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-West Nederland en Limburg komt agressie en geweld door derden het meest voor. De regio's Midden Nederland, Haaglanden en Amsterdam kennen relatief weinig slachtoffers. In de periode van 2010 tot 2015 neemt het totale percentage slachtoffers van agressie door derden in geen enkele regio significant toe of af. Bij de verschillende vormen van agressie door derden zijn er wel significante toe- en afnames.

Slachtoffers van agressie en geweld kampen vaker met gezondheidsproblemen, verzuimen vaker en langduriger en zijn minder tevreden met het werk en met de arbeidsomstandigheden. In de loop van de jaren heeft een steeds groter percentage slachtoffers burn-outklachten. Dit geldt weliswaar ook voor niet-slachtoffers, maar bij hen in is dit in mindere mate het geval.

In 2015 heeft bijna een kwart van de slachtoffers behoefte aan (extra) maatregelen tegen agressie en geweld in de eigen organisatie. De maatregelbehoefte is relatief groot in het openbaar vervoer, bij de politie en in de zorg (jeugdzorg, GGZ en gehandicaptenzorg). De behoefte aan maatregelen verschilt per regio; in Noord-Nederland en Noord- en Oost-Gelderland is de behoefte aan maatregelen tegen agressie door derden relatief klein. In de periode van 2008 tot 2015 geven steeds meer slachtoffers aan dat er in hun organisatie voldoende maatregelen zijn getroffen. Mogelijk duidt dit op een verbetering van de opvang en nazorg voor slachtoffers van agressie.

De geschatte verzuimkosten als gevolg van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak zijn 393 miljoen per jaar.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	7
1.1 Achtergrond	7
1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen	7
1.3 Secundaire analyses NEA	8
1.4 Leeswijzer	10
2 Aard en omvang slachtofferschap	11
2.1 Samenvatting	11
2.2 In 2015	12
2.3 Trend 2007 - 2015	12
2.4 Sectoren	13
2.5 VPT-regio's	15
2.6 Conclusie	17
3 Effecten van agressie en geweld	19
3.1 Samenvatting	19
3.2 Algemene gezondheid	19
3.3 Algemene tevredenheid	19
3.4 Burn-outklachten	21
3.5 Verzuim	21
3.6 Conclusie	25
4 Beleid tegen agressie en geweld	27
4.1 Samenvatting	27
4.2 Arbo-maatregelen	27
4.3 Sectoren	28
4.4 VPT regio's	29
4.5 Conclusie	31
5 Beleid en slachtofferschap	33
5.1 Maatregelbehoefte en slachtofferschap	33
5.2 Conclusie	33
Literatuur	35
Bijlage 1 technische verantwoording	37

INLEIDING

1.1 ACHTERGROND

Agressie op het werk is een belangrijke bedreiging voor de gezondheid en duurzame inzetbaarheid van werknemers. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wil dat werknemers op een veilige en integere wijze hun taak kunnen uitvoeren, niet gehinderd door agressie en geweld. En dat werkgevers en werknemers professioneel en effectief handelen bij het voorkomen van en reageren op incidenten.

De minister heeft in het kader van het programma Veilige Publieke Taak (VPT) in 2013 toegezegd (Tweede Kamer, vergaderjaar 2013–2014, 28 684, nr. 399) om tot en met 2016, de gegevens uit de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) te gebruiken om de Tweede Kamer te informeren over de stand van zaken en ontwikkeling van agressie en geweld binnen de publieke sector. Daarnaast is het voor de evaluatie (en afbouw) van het programma VPT goed om inzicht te hebben in de trend en ontwikkelingen over de afgelopen jaren. Actuele monitorinformatie kan dit inzicht bieden. Voor de jaren 2014 en 2015 is dit gerealiseerd via de monitor 'Veilige Publieke Taak', op basis van de NEA 2013 en 2014 (Van Zwieten e.a., 2014, Van Zwieten e.a., 2015). Dit rapport bevat de resultaten van de Monitor Veilige Publieke Taak die in 2016 is uitgevoerd op basis van gegevens van de NEA 2015¹.

1.2 DOELSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN

Het eerste doel van het onderzoek is het in kaart brengen van de stand van zaken omtrent agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak voor 2015. De minister van BZK gebruikt deze rapportage om de Tweede Kamer op dit terrein te informeren. Het tweede doel is het verkrijgen van aanknopingspunten om de effectiviteit van de aanpak van agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak te vergroten. De onderzoeksvragen die hier bij horen zijn:

1. Wat is de aard en omvang van slachtofferschap van werknemers met een publieke taak?
 - a. Wat is het algemene beeld?
 - b. Hoe ziet dat er uit voor de VPT regio's?
 - c. Hoe ziet dat er uit voor de sectoren?
2. Wat zijn de effecten van agressie en geweld op gezondheid en verzuim?
3. In hoeverre is beleid gericht op voorkomen van agressie en geweld geïmplementeerd?
 - a. Wat is het algemene beeld?
 - b. Hoe ziet dat er uit voor de VPT regio's?
 - c. Hoe ziet dat er uit voor de sectoren?

1 Voor trendanalyses is gebruik gemaakt van de NEA 2007 tot en met 2015.

4. Is beleid gerelateerd aan (stijging of daling) van slachtofferschap, en hoe ziet deze relatie eruit?
5. In hoeverre verschillen de antwoorden op bovenstaande onderzoeksvragen van eerdere jaren?
6. Wat zijn de geschatte verzuimkosten als gevolg van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak?

1.3 SECUNDAIRE ANALYSES NEA

Om de onderzoeksvragen te beantwoorden hebben we secundaire analyses uitgevoerd op data van de NEA 2015 (zie Bijlage 1 voor meer informatie over de NEA). De jaargangen 2007 tot en met 2014 hebben we gebruikt om trends in de tijd te kunnen onderzoeken. Trends binnen de sectoren hebben we onderzocht in de periode van 2007 tot 2015, terwijl trends binnen de regio's zijn onderzocht in de periode van 2010 tot 2015. Alle in de tekst genoemde verschillen en trends zijn significant ($p < .05$).

Sectoren

De onderzoeksvragen richten zich op de gehele groep werknemers met een publieke taak. De NEA bevat respondenten uit alle zes sectoren waar het programma VPT zich op richt: Onderwijs, Zorg, Veiligheid, Openbaar Bestuur, Openbaar Vervoer en Sociale Zekerheid. Tabel 1 geeft weer welke sectoren zijn meegenomen in de analyses van de gehele groep werknemers met een publieke taak.

De totstandkoming van deze indeling is anders dan die in de Monitor Veilige Publieke Taak 2014. Hierdoor kunnen de cijfers over de jaren 2007 tot en met 2013 in deze monitor enigszins afwijken van de cijfers over deze jaren die in de Monitor Veilige Publieke Taak 2014 zijn gepresenteerd. Zie Bijlage 1 technische verantwoording voor (de oorzaak van) de verschillen in gehanteerde methoden.

VPT-regio

Het programma VPT stimuleerde sinds 2010 dat werkgevers met een publieke taak op regionaal niveau samenwerken met politie, Openbaar Ministerie en met elkaar, bij de aanpak van agressie en geweld door derden. Daarom hebben we respondenten ook ingedeeld naar VPT-regio. Gegevens over de werklocatie van respondenten zijn echter niet voorhanden. Bij de indeling van respondenten naar VPT-regio hebben we gebruik gemaakt van de woonplaats als proxy voor de werklocatie. Nadere analyses laten zien dat verschillen tussen VPT-regio's nauwelijks lijken te worden beïnvloed door het gebruik van de woonplaats (zie Bijlage 1 Technische verantwoording VPT-regio's). Figuur 1 laat de verschillende VPT regio's zien.

Vormen van agressie

De NEA onderscheidt vier vormen van agressie en geweld door derden, namelijk intimidatie, lichamelijk geweld, seksuele intimidatie en pesten. Wanneer werknemers te maken hebben met één of meerdere van deze vormen van agressie en geweld, spreken we in deze monitor van agressie door derden. De NEA bevat geen specifieke informatie over verbaal geweld zoals uitschelden en beledigen.

Tabel 1

Sectoren in de NEA van werknemers met een publieke taak

BZK-sectoren	Sectoren
Onderwijs	Primair onderwijs (regulier en speciaal)
	Voortgezet onderwijs
	Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)
	Hoger Beroepsonderwijs (HBO)
	Wetenschappelijk onderwijs (WO)
Zorg	Ziekenhuizen
	Ambulancedienst
	GGZ
	Verzorging, Verpleging en Thuiszorg (VVT)
	Gehandicaptenzorg
	Jeugdzorg
	Overig welzijn
Veiligheid	Politie
	Brandweer
	Justitie en Justitiële diensten
	Defensie
Openbaar bestuur	Gemeenten/Provincies
	Ministeries
	Ander type openbaar bestuur
	Publiekrechtelijke bedrijfsorganen
Openbaar Vervoer	Openbaar vervoer per spoor (geen tram/metro)
	Stads- en streekvervoer
Sociale Zekerheid	Verplichte sociale verzekeringen

1.4 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 beschrijven we de aard en omvang van slachtofferschap van werknemers met een publieke taak in 2015 (onderzoeksvraag 1) en de trends in de tijd (onderzoeksvraag 5). Ook aard en omvang van slachtofferschap in sectoren en binnen de VPT-regio's komen in dat hoofdstuk aan bod (onderzoeksvraag 6). Hoofdstuk 3 gaat over de effecten van agressie en geweld op gezondheid, verzuim en tevredenheid in 2015 (onderzoeksvraag 2) en we beschrijven wederom de trends in de tijd (onderzoeksvraag 5). In hoofdstuk 4 gaan we in op het beleid tegen agressie en geweld in 2015 (onderzoeksvraag 3) en de trends in de tijd (onderzoeksvraag 5). Ook het beleid in de verschillende VPT-regio's komt in dat hoofdstuk aan de orde (onderzoeksvraag 6). De relatie tussen beleid en slachtofferschap beschrijven we in hoofdstuk 5 (onderzoeksvraag 4). De bijlage bevat informatie over de gehanteerde onderzoeksmethoden. Ook zijn daar alle gegevenstabellen op detailniveau te vinden.

2 AARD EN OMVANG SLACHTOFFERSCHAP

2.1 SAMENVATTING

In 2015 ...

- ... heeft ruim één op de drie werknemers met een publieke taak te maken met agressie en geweld door derden;
- ... gaat het in de meeste gevallen om intimidatie;
- ... komt agressie en geweld door derden het meest voor in de gezondheidszorg, bij de politie en in het openbaar vervoer;
- ... komt agressie en geweld door derden het meest voor in de regio's Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-West Nederland en Limburg en het minst in de regio's Midden Nederland, Haaglanden en Amsterdam.

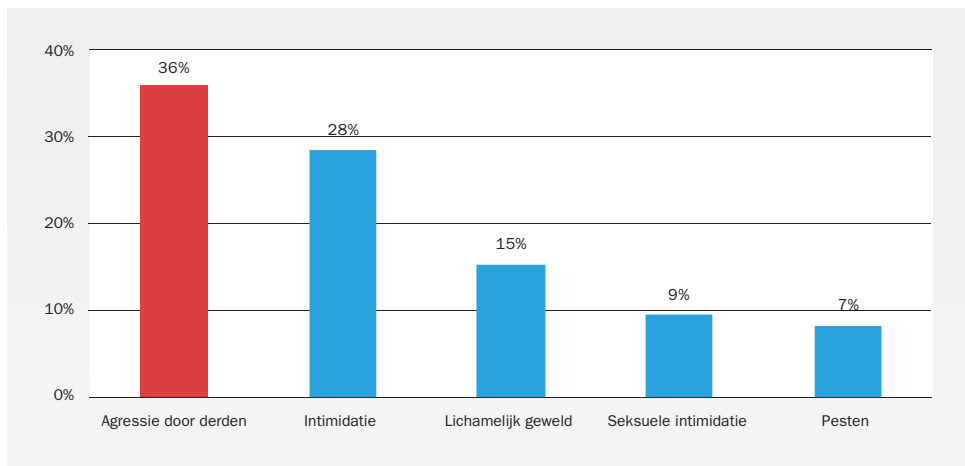
In de periode 2007 – 2015 ...

- ... is het totale percentage slachtoffers van agressie en geweld door derden redelijk stabiel;
- ... daalt het percentage slachtoffers van pesten enigszins, terwijl het percentage slachtoffers van seksuele intimidatie licht stijgt;
- ... is er in de verzorging, verpleging en thuiszorg, het primair onderwijs en bij openbaar vervoer per spoor sprake van een toename van agressie door derden;
- ... is er in het voortgezet onderwijs, het wetenschappelijk onderwijs, de gehandicaptenzorg, het overig welzijn en bij gemeenten en provincies, politie, defensie en justitie en justitiële diensten een afname van agressie door derden;
- ... neemt in geen enkele regio het totale percentage slachtoffers van agressie door derden significant toe of af (periode 2010 – 2015).

2.2 IN 2015

Ruim een derde van de werknemers met een publieke taak heeft in het afgelopen jaar te gehad met (één of meer vormen van) agressie door derden. In de meeste gevallen gaat het om intimidatie (ruim 1 op de 4 werknemers), gevolgd door lichamelijk geweld (bijna 1 op de 6 werknemers), seksuele intimidatie (1 op de 10 werknemers) en pesten (bijna 1 op de 14 werknemers) (Figuur 2)²

Eén op de vijf werknemers met een publieke taak heeft in 2015 te maken gehad met één vorm van agressie door derden, terwijl een op de tien met twee vormen te maken heeft gehad. Daarnaast heeft vijf procent met drie vormen en één procent met vier vormen te maken gehad.

Figuur 2

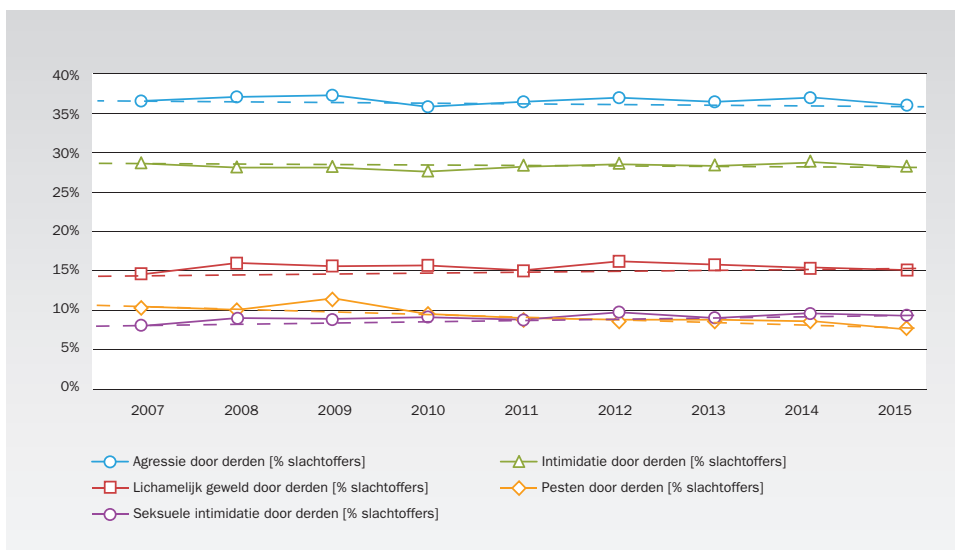
Percentage werknemers dat het afgelopen jaar te maken had met agressie en geweld door derden³

2.3 TREND 2007 - 2015

In de periode van 2007 tot 2015 is het percentage werknemers met een publieke taak dat te maken heeft gehad met agressie en geweld door derden redelijk stabiel (Figuur 3). Het percentage slachtoffers van pesten daalt in deze periode enigszins, terwijl het percentage slachtoffer van seksuele intimidatie licht stijgt. Het percentage slachtoffers van intimidatie en lichamelijk geweld blijft in de periode van 2007 tot 2015 nagenoeg gelijk.

² In de NEA wordt gevraagd naar intimidatie, lichamelijk geweld, seksuele intimidatie en pesten.

³ De percentages die worden genoemd bij de verschillende vormen van agressie betreffen deels dezelfde werknemers. Een werknemer die aangeeft te maken te hebben gehad met intimidatie en die ook aangeeft te maken te hebben gehad met pesten wordt in beide percentages meegenomen. De percentages genoemd bij de verschillende vormen tellen niet bij elkaar op tot het percentage dat wordt genoemd bij 'agressie door derden'. Bij 'Agressie door derden' gaat het om het percentage werknemers dat in het afgelopen jaar met één of meer vormen van agressie te maken heeft gehad.

Figuur 3

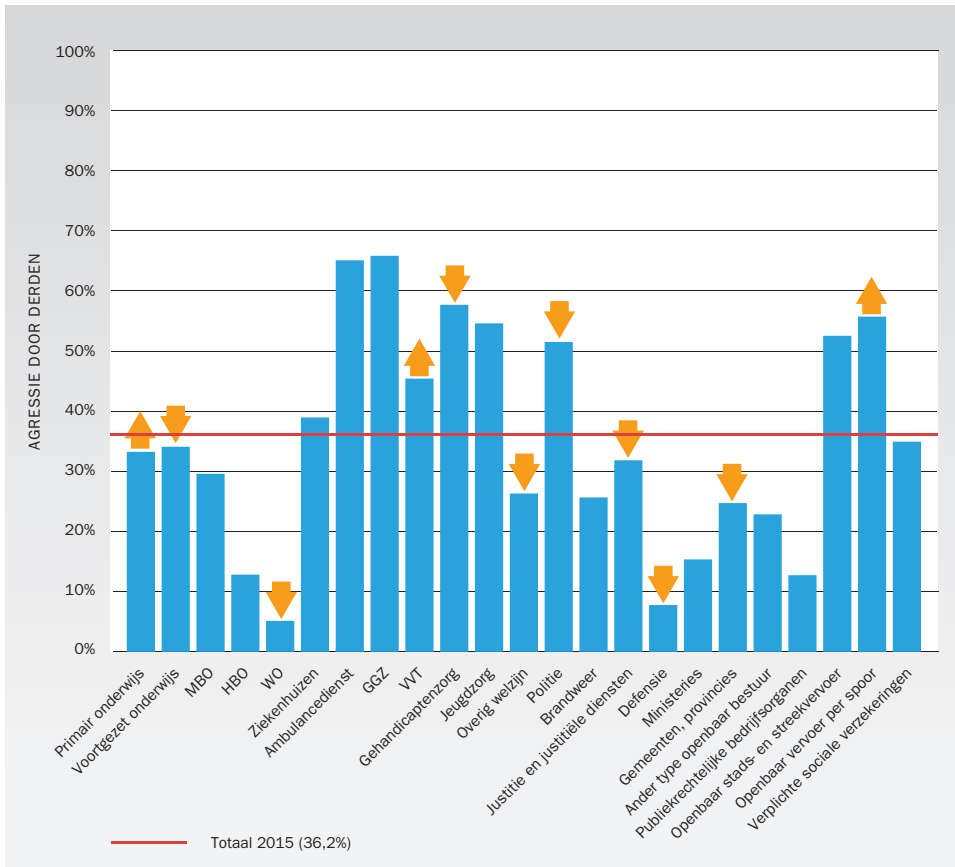
Percentage werknemers dat te maken had met agressie en geweld door derden (periode 2007 – 2015)

2.4 SECTOREN

2.4.1 In 2015

In 2015 zijn er duidelijke verschillen tussen sectoren in het aantal slachtoffers van agressie en geweld door derden (zie Figuur 4). Agressie en geweld door derden komt het meest voor bij werknemers met een publieke taak in de gezondheidszorg (GGZ, ziekenhuizen, ambulancedienst, gehandicaptenzorg, jeugdzorg, VVT), maar ook bij de politie en in het openbaar vervoer.

Wanneer we kijken naar de verschillende vormen van agressie en geweld door derden valt op dat lichamelijk geweld het meest voor komt in de gehandicaptenzorg, gevolgd door de politie en de ambulancedienst. De top-3 van sectoren met het grootste percentage slachtoffers van intimidatie is de ambulancedienst, gevolgd door de GGZ en het openbaar vervoer per spoor. De drie sectoren waarin seksuele intimidatie het meest voor komt zijn: GGZ, ambulancedienst en VVT. Ten slotte komt pesten het meest voor in achtereenvolgens het stads- en streekvervoer, openbaar vervoer per spoor, en bij de politie.

Figuur 4

Percentage werknemers dat te maken had agressie en geweld door derden per sector⁴. (significante dalende of stijgende trends in de periode 2007 – 2015 zijn aangegeven met pijltjes).

⁴ Van enkele sectoren is het aantal respondenten in één of meerder verslagjaren beperkt (<50). Voor deze sectoren moeten de resultaten met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Dit betreft de sectoren ambulancedienst, brandweer, openbaar vervoer per spoor, publieke bedrijfsorganen en verplichte sociale verzekeringen.

2.4.2 Trend 2007 - 2015

In de periode van 2007 tot 2015 is er in de verzorging, verpleging en thuiszorg, het primair onderwijs en bij openbaar vervoer per spoor een toename van het percentage slachtoffers van agressie door derden (zie Figuur 4). De sterkste toename vindt plaats bij het openbaar vervoer per spoor (agressie door derden stijgt gemiddeld met 1,5 procentpunt⁵ per jaar). In de verzorging, verpleging en thuiszorg gaat het met name om een toename van het percentage slachtoffers van seksuele intimidatie, terwijl de toename in het primair onderwijs vooral intimidatie en lichamelijk geweld betreft. In het openbaar vervoer per spoor is het aantal respondenten te klein om te kunnen aangeven bij welke vormen van agressie deze toename vooral voorkomt.

Een afname van agressie door derden vindt in de periode van 2007 tot 2015 plaats in het voortgezet onderwijs, het wetenschappelijk onderwijs, de gehandicaptenzorg, het overig welzijn en bij gemeenten en provincies, politie, defensie en justitie en justitiële diensten. De sterkste afnames vinden plaats bij justitie en justitiële diensten (agressie door derden daalt gemiddeld met 1,8 procentpunt per jaar) en bij defensie (gemiddelde daling van 1,2 procentpunt per jaar). Het gaat in al die sectoren met name om een afname van het percentage slachtoffers van lichamelijk geweld en pesten. In het voortgezet onderwijs en bij politie, defensie en justitie en justitiële diensten is er daarnaast een afname van het percentage slachtoffers van intimidatie.

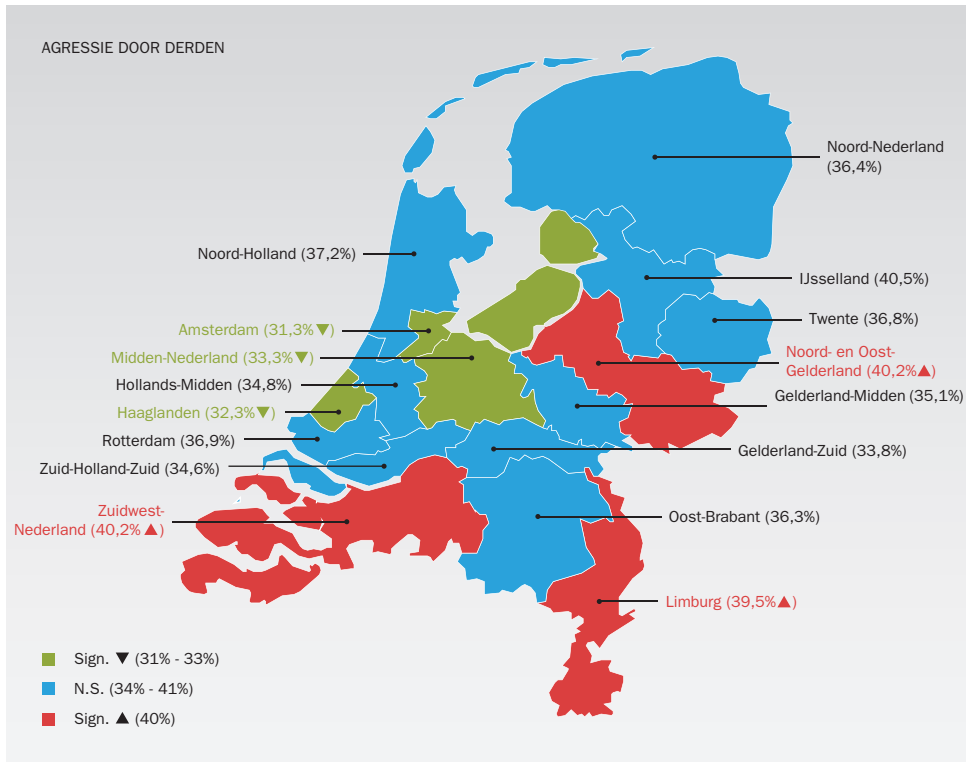
In enkele sectoren is er in de periode van 2007 tot 2015 geen toe- of afname van het totale percentage slachtoffers van agressie door derden, maar wel een toe- of afname bij een of meer van de verschillende vormen van agressie door derden. Zo is er in de jeugdzorg en bij verplichte sociale verzekeringen een afname van het percentage slachtoffers van lichamelijk geweld. In de GGZ is er sprake van een afname van zowel het percentage slachtoffers van lichamelijk geweld als het percentage slachtoffers van pesten. Ook in ziekenhuizen en in het stad- en streekvervoer neemt het percentage slachtoffers van pesten af. Ten slotte is er bij ministeries een toename van het percentage slachtoffers van intimidatie te zien.

2.5 VPT-REGIO'S

2.5.1 In 2015

Het percentage slachtoffers van agressie door derden is in 2015 het hoogst in de regio's Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-West Nederland en Limburg, terwijl dit percentage het laagst is in de regio's Midden Nederland, Haaglanden en Amsterdam (Figuur 5).

5 In de NEA wordt gevraagd naar vier vormen van agressie en geweld door derden, namelijk intimidatie, lichamelijk geweld, seksuele intimidatie en pesten.
Het gaat hier om het percentage slachtoffers dat een van de volgende drie categorieën als antwoord heeft gegeven: gaat wel, slecht of zeer slecht.

Figuur 5

Percentage werknemers dat in 2015 te maken had met agressie en geweld door derden naar regio.

Wanneer we inzoomen op de verschillende vormen van agressie in de regio's, valt op dat in 2015 seksuele intimidatie het vaakst voorkomt in Noord- en Oost-Gelderland. Intimidatie komt het vaakst voor in de regio Zuid-West Nederland. Het percentage slachtoffers van lichamelijk geweld is het hoogst in Limburg, IJsselland en Zuid-West Nederland. In de regio Haaglanden is het percentage slachtoffers van pesten het hoogst.

2.5.2 Trend 2010 - 2015

In de periode van 2010 tot 2015 neemt in geen enkele regio het totale percentage slachtoffers van agressie door derden significant toe of af. Bij de verschillende vormen van agressie door derden zien we wel significante toe- en afnames. Zo is er in de periode van 2010 tot 2015 in de regio's Twente en Haaglanden sprake van een toename van het percentage slachtoffers van seksuele intimidatie. In de regio Hollands-Midden is er een afname van het percentage slachtoffers van lichamelijk geweld. Pesten neemt in de betreffende periode af in de regio's Noord-Nederland, Zuid-West Nederland. In de regio Amsterdam neemt naast het percentage pest-slachtoffers ook het percentage slachtoffers van intimidatie af.

2.6 CONCLUSIE

Ruim één op de drie werknemers met een publieke taak is in 2015 slachtoffer van agressie en geweld door derden. Van alle vormen⁶ komt intimidatie veruit het meest voor. In de periode van 2007 tot 2015 is het percentage slachtoffers van agressie door derden nagenoeg gelijk. Het percentage slachtoffers van pesten daalt in deze periode enigszins, terwijl het percentage slachtoffers van seksuele intimidatie licht stijgt. Het percentage slachtoffers van intimidatie en lichamelijk geweld blijft in deze periode vrijwel gelijk.

Als we naar de sectoren kijken zien we dat agressie en geweld door derden relatief veel voorkomt in de zorg, bij de politie en in het openbaar vervoer. In de periode van 2007 tot 2015 is er in de verzorging, verpleging en thuiszorg, het primair onderwijs en bij openbaar vervoer per spoor een toename van agressie door derden. Een afname van agressie door derden is er in deze periode in het voortgezet onderwijs, het wetenschappelijk onderwijs, de gehandicaptenzorg, het overig welzijn en bij gemeenten en provincies, politie, defensie en justitie en justitiële diensten.

Bezien naar VPT-regio valt op dat de regio's Noord- en Oost-Gelderland, Zuid-West Nederland en Limburg relatief veel slachtoffers kennen van agressie en geweld en de regio's Midden Nederland, Haaglanden Amsterdam relatief weinig. In de periode van 2010 tot 2015 neemt in geen enkele regio het totale percentage slachtoffers van agressie door derden significant af. Bij de verschillende vormen van agressie door derden zien we wel enkele significante toe- en afnames.

6 In de NEA wordt gevraagd naar vier vormen van agressie en geweld door derden, namelijk intimidatie, lichamelijk geweld, seksuele intimidatie en pesten.

3 EFFECTEN VAN AGRESSIE EN GEWELD

3.1 SAMENVATTING

Slachtoffers van agressie en geweld door derden...

- ... hebben vaker een (zeer) slechte algemene gezondheid;
- ... zijn minder tevreden over hun werk en arbeidsomstandigheden;
- ... hebben vaker burn-outklachten;
- ... melden zich vaker ziek en verzuimen langer.

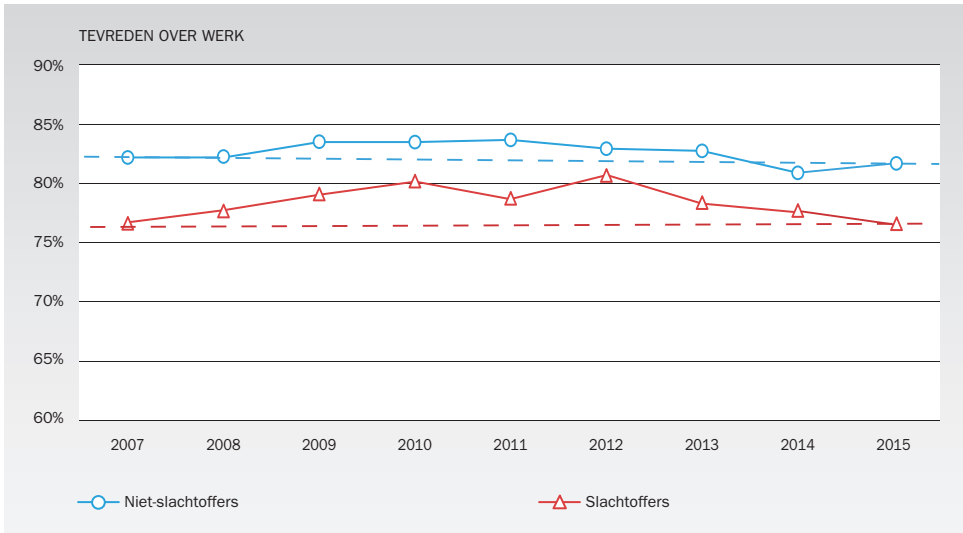
3.2 ALGEMENE GEZONDHEID

Net als in 2014 geeft in 2015 één op de vijf slachtoffers van agressie en geweld aan geen goede algemene gezondheid te hebben.⁷ Slachtoffers rapporteren wat vaker een slechte gezondheid dan niet-slachtoffers.

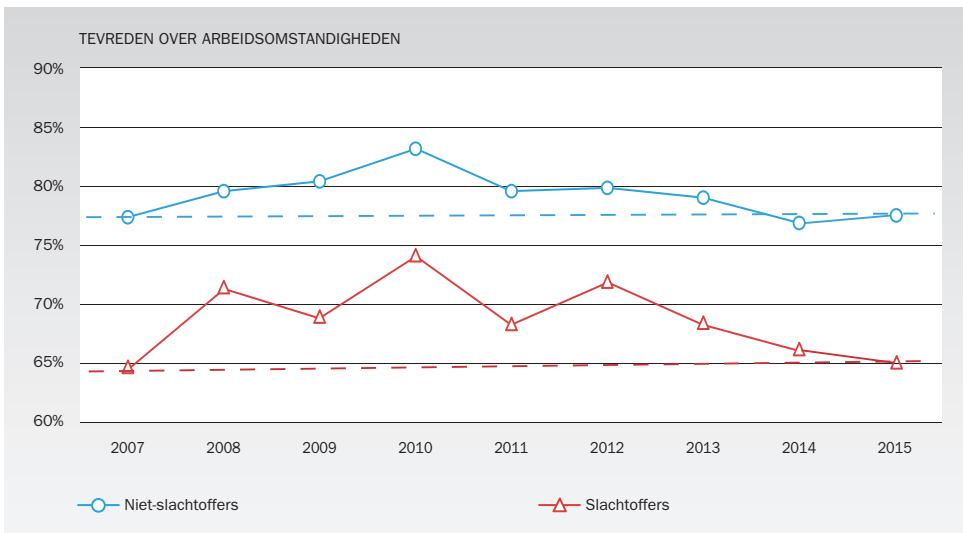
3.3 ALGEMENE TEVREDENHEID

Nagenoeg één op de vier slachtoffers is in 2015 ontevreden over hun werk (Figuur 6) en ruim één op de drie is ontevreden over de omstandigheden waaronder ze hun werk moeten doen (Figuur 7). Slachtoffers van agressie en geweld door derden zijn wat minder tevreden over hun werk en arbeidsomstandigheden dan niet-slachtoffers. De verschillen zijn het grootst ten aanzien van de tevredenheid over de arbeidsomstandigheden. De tevredenheid over het werk schommelt bij slachtoffers over de jaren heen, terwijl bij niet-slachtoffers sprake is van een daling van de tevredenheid. Bij zowel slachtoffers als niet-slachtoffers is sprake van een daling van de tevredenheid over arbeidsomstandigheden.

⁷ Het gaat hier om het percentage slachtoffers dat een van de volgende drie categorieën als antwoord heeft gegeven: gaat wel, slecht of zeer slecht.

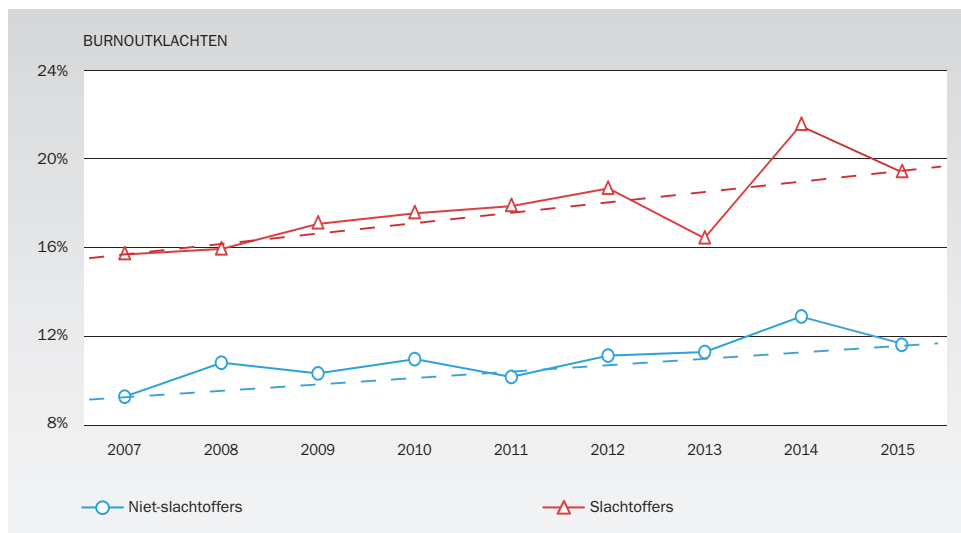
Figuur 6
 Tevredenheid over werk (% werknemers dat tevreden is) naar slachtofferschap van agressie door derden.

Figuur 7
 Tevredenheid over arbeidsomstandigheden (% werknemers dat tevreden is) naar slachtofferschap van agressie door derden.

3.4 BURN-OUTKLACHTEN

In 2015 heeft bijna één op de vijf slachtoffers van agressie en geweld burn-outklachten (emotionele-uitputtingsklachten door het werk). Slachtoffers rapporteren vaker burn-outklachten (emotionele-uitputtingsklachten door het werk) dan niet-slachtoffers (Figuur 8). Dit is het geval voor de gehele periode 2007 – 2015. Bij zowel slachtoffers als niet-slachtoffers is over deze gehele periode sprake van een toename van het percentage werknemers met burn-outklachten. Deze toename is bij slachtoffers sterker dan bij niet-slachtoffers.

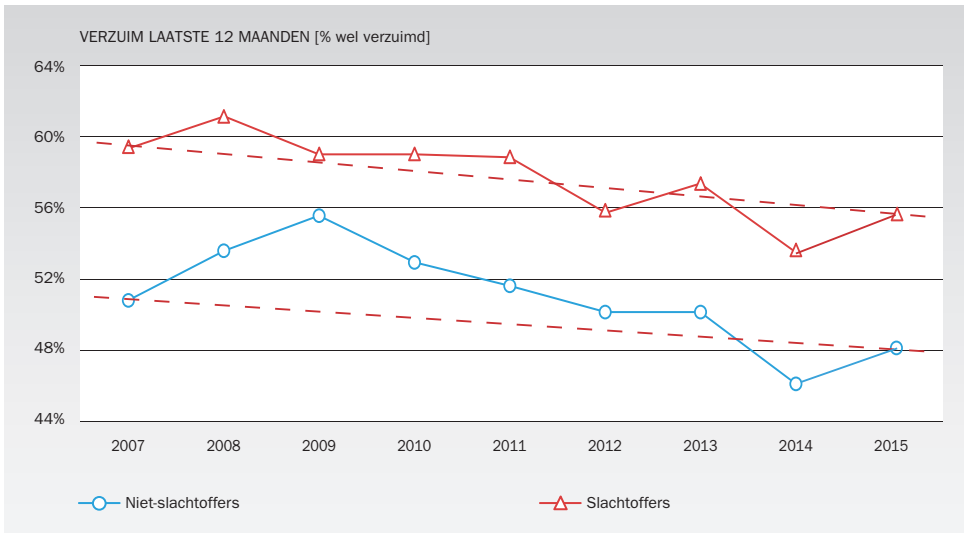

Figuur 8

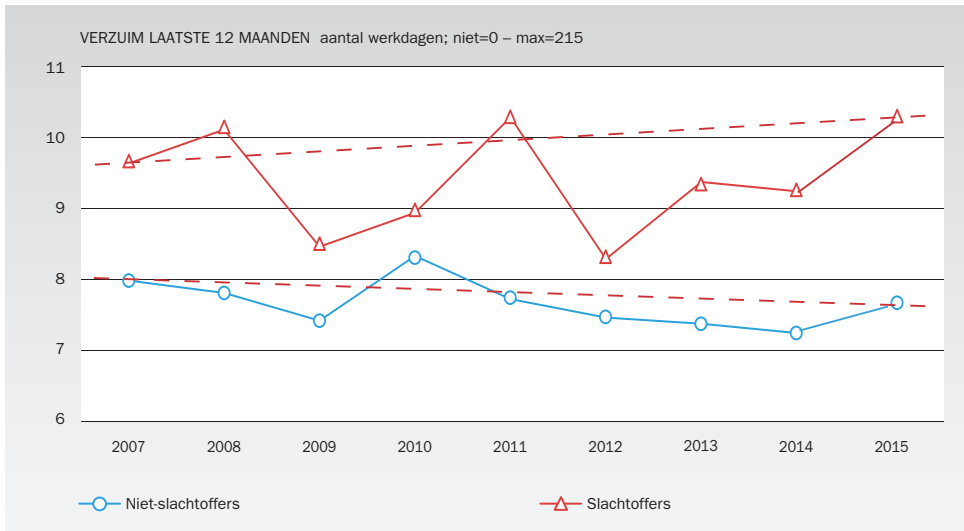
Emotionele-uitputtingsklachten (percentage met score boven 3.2 op schaal 1-7) naar slachtofferschap van agressie door derden.

3.5 VERZUIM

In 2015 heeft meer dan de helft (55%) van de slachtoffers van agressie en geweld in het afgelopen jaar verzuimd (Figuur 9). Het percentage slachtoffers dat zich heeft ziek gemeld is groter dan het percentage niet-slachtoffers. In de periode van 2007 tot 2015 daalt het percentage werknemers dat verzuimt. Dit patroon vinden we zowel voor slachtoffers als voor niet-slachtoffers. Slachtoffers van agressie en geweld verzuimen in 2015 gemiddeld 10,3 dagen (Figuur 10). Dit is 2,7 dagen meer dan niet-slachtoffers. Het beeld dat slachtoffers meer dagen verzuimen dan niet-slachtoffers is over de periode 2007 tot 2015 stabiel.

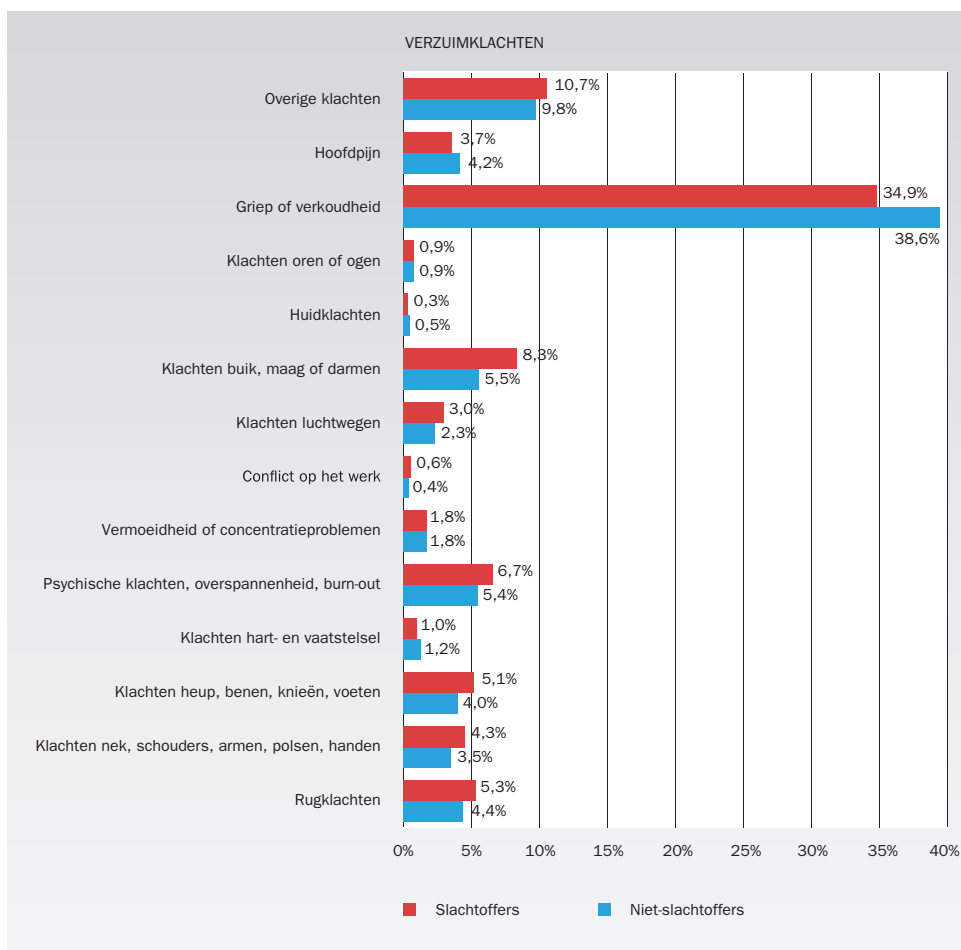

Figuur 9
Ziekteverzuim (% werknemers dat verzuimde in laatste 12 maanden) naar slachtofferschap van agressie door derden.

Figuur 10
Ziekteverzuim (aantal verzuimdagen in laatste 12 maanden) naar slachtofferschap van agressie door derden.

Werknemers die slachtoffer zijn geweest van agressie en geweld verzuimen vaker met psychische klachten, overspannenheid en burn-out, rugklachten, klachten aan nek, schouders, armen, polsen en handen, klachten aan de luchtwegen, buik-, maag- of darmenklachten en klachten aan heup, benen, knieën, voeten dan werknemers die geen slachtoffer zijn geweest (Figuur 11).

Figuur 11

Reden laatste verzuimgeval voor slachtoffers en niet-slachtoffers.

3.5.1 Kosten

We hebben berekend wat de werkgeverskosten zijn voor loondoorbetaling tijdens het verzuim van slachtoffers van externe agressie en geweld op het werk. Eerst is berekend hoeveel extra dagen een werknemer die slachtoffer is geweest van externe agressie op het werk verzuimt, ten opzichte van een niet-slachtoffer. Deze extra verzuimdagen zijn vervolgens omgerekend naar kosten met behulp van individuele loonkostengegevens. De berekening van de kosten van agressie op het werk, is gebaseerd op de cijfers uit 2015 (zie ook Bijlage 1 ‘Technische verantwoording’).

De kosten van agressie door derden schatten we in 2015 op circa 393 miljoen euro per jaar voor alle VPT-sectoren in Nederland samen.

Extra verzuimdagen en -kosten door agressie door derden onder VPT-werknemers in Nederland in 2015

		TOTAAL
A	Prevalentie van agressie door derden	36,2%
B ₁	Aantal VPT-werknemers in Nederland *)	2.022.000
B ₂	Aantal VPT-werknemers in Nederland met agressie door derden *)	733.000
C	Extra verzuimdagen door agressie door derden(per persoon per jaar **)	2,05
D	'Potential production cost loss': Bruto salaris van personen met agressie door derden (per persoon per dag) ***)	€ 262
E = C * D	Loonkostenverlies (per persoon met agressie door derden per jaar)	€ 536
F = B₂ * E / 10⁶	Geschatte cumulatieve kosten externe agressie bij VPT-werknemers in Nederland in 2015 in miljoenen Euro's	€ 393

*) Rij 'B' is gebaseerd op de geschatte 'werkelijke' grootte van de werknemersbevolking in Nederland in 2015 (in totaal 7.052.000; VPT en niet-VPT samen). Berekend op basis van de ophooggewichten die door het CBS worden afgeleid, en worden meegeleverd in de gegevensfile. Gepresenteerde cijfers zijn schattingen, en zijn afgerond op duizendtallen.

**) Ongestandaardiseerde lineaire 'Ordinary Least Squares' (OLS) regressiecoëfficiënt volgens het model: $Verzuimdagen = Constante + B_{Agresie} * Agresie + \sum B_j * Covariaat_j$. De covariaten in onderhavige analyse waren: geslacht, leeftijd en opleiding. Daarmee is deze regressiecoëfficiënt voor wat betreft de belangrijkste demografische factoren niet vertekend ('unconfounded'). Gecorrigeerd voor geslacht, leeftijd en opleiding verzuimen niet-slachtoffers in de VPT-sector gemiddeld 7,64 dagen per jaar, en verzuimen slachtoffers 9,69 dagen. Het verschil (9,69-7,64 = 2,05) schrijven we op het conto van externe agressie, er vanuit gaande dat de slachtoffers van externe agressie eveneens 7,64 dagen per jaar zouden hebben verzuimd, als zij geen slachtoffer waren geweest van externe agressie.

***) Dit is het gemiddelde van de groep slachtoffers van agressie door derden onder VPT-werknemers. In het model, bij de berekening van de totalen in rijen 'E' en 'F', is echter gerekend met het dagsalaris van elke *individuele* respondent.

3.6 CONCLUSIE

De resultaten in dit hoofdstuk bevestigen nogmaals dat confrontatie met agressie en geweld een negatieve impact heeft op gezondheid en welbevinden van werknemers. Werknemers met een publieke taak die slachtoffer zijn van agressie en geweld door derden, hebben meer gezondheidsklachten dan niet-slachtoffers, ze verzuimen vaker en langduriger en zijn minder tevreden met het werk en de arbeidsomstandigheden.

In de loop van de jaren heeft een steeds groter percentage slachtoffers burn-outklachten. Dit geldt weliswaar ook voor niet-slachtoffers, maar bij hen in is dit in mindere mate het geval. Dit zou kunnen betekenen dat de ernst van de incidenten is toegenomen. Op basis van de NEA kunnen we hier geen harde uitspraken over doen.

4 BELEID TEGEN AGRESSIE EN GEWELD

4.1 SAMENVATTING

In 2015...

- ... wenst bijna één op de vier slachtoffers aanvullende maatregelen tegen agressie en geweld;
- ... is de maatregelbehoefte relatief groot in het openbaar vervoer, bij de politie en in de zorg (jeugdzorg, GGZ, gehandicaptenzorg);
- ... is de behoefte aan maatregelen tegen agressie door derden relatief klein in Noord-Nederland en Noord- en Oost-Gelderland.

In de periode 2008⁸ - 2015...

- ... stijgt het percentage slachtoffers dat aangeeft dat er al voldoende maatregelen zijn getroffen, terwijl het aantal slachtoffers dat aangeeft dat er nog geen of onvoldoende maatregelen zijn getroffen daalt;
- ... daalt de maatregelbehoefte in het voortgezet onderwijs, ziekenhuizen en stads- en streekvervoer;
- ... is de behoefte aan maatregelen in alle regio's stabiel gebleven (periode 2010 - 2015).

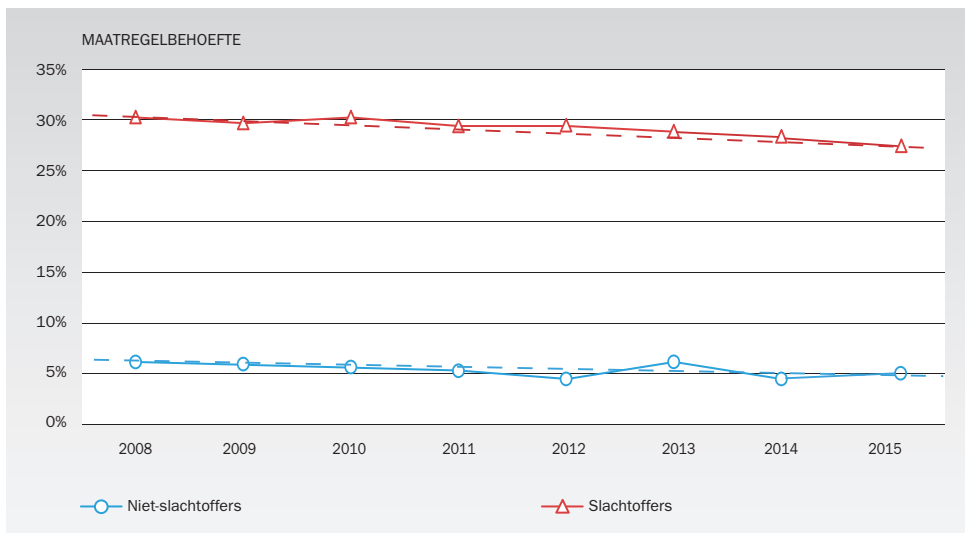
4.2 ARBO-MAATREGELEN

Werknemers kunnen verschillende redenen hebben waarom ze al dan niet behoefte hebben aan maatregelen tegen agressie/geweld door derden. Indien ze geen behoefte hebben aan maatregelen kan dit zijn omdat ze vinden dat het probleem niet speelt, of omdat er al voldoende maatregelen zijn getroffen. Als werknemers juist wel behoefte hebben aan maatregelen kan dit zijn omdat er nog geen maatregelen zijn getroffen, of omdat maatregelen die wel zijn getroffen ontoereikend worden bevonden.

8 In de NEA wordt sinds 2008 gevraagd naar de behoefte aan (extra) maatregelen tegen agressie.

In 2015 heeft ruim één op de vier slachtoffers van agressie en geweld door derden behoefte aan (extra) maatregelen (Figuur 12). Van de niet-slachtoffers is dit slechts één op de 20. Maatregelen worden vooral nodig geacht omdat de maatregelen die wel zijn getroffen, ontoereikend worden bevonden. Slechts een klein deel zegt dat maatregelen gewenst zijn omdat er nog helemaal geen maatregelen zijn getroffen.

In de periode van 2008 tot 2015 stijgt het percentage slachtoffers dat aangeeft dat er al voldoende maatregelen zijn getroffen (van 55% in 2008 naar 58% in 2015). Daarnaast daalt het aantal slachtoffers dat aangeeft dat er nog geen of onvoldoende maatregelen zijn getroffen. Bij niet-slachtoffers stijgt het percentage dat aangeeft dat maatregelen niet nodig zijn omdat agressie/geweld door derden er niet speelt. Zowel het percentage niet-slachtoffers dat aangeeft dat er al voldoende maatregelen zijn getroffen als het percentage niet-slachtoffers dat aangeeft dat er nog geen of onvoldoende maatregelen zijn getroffen daalt.

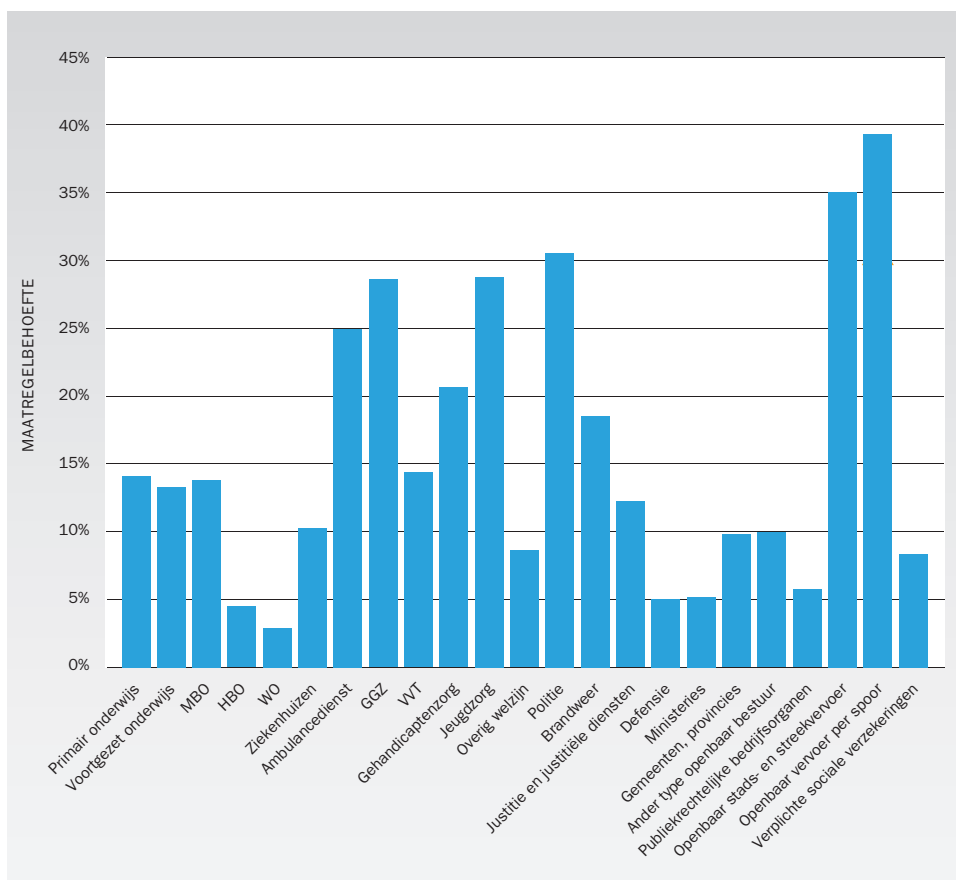

Figuur 12

Noodzaak van maatregelen tegen agressie en geweld (% werknemers dat maatregelen nodig vindt) naar slachtofferschap van agressie.

4.3 SECTOREN

In 2015 zijn er duidelijke verschillen tussen sectoren in de behoefte aan maatregelen tegen agressie (Figuur 13). Deze behoefte is relatief groot in het openbaar vervoer, bij de politie en in de zorg (jeugdzorg, GGZ, gehandicaptenzorg). De behoefte aan maatregelen is in de periode van 2010 tot 2015 gedaald in het voortgezet onderwijs, ziekenhuizen en bij het stads- en streekvervoer. In de overige sectoren is de maatregelbehoefte in deze periode stabiel gebleven.

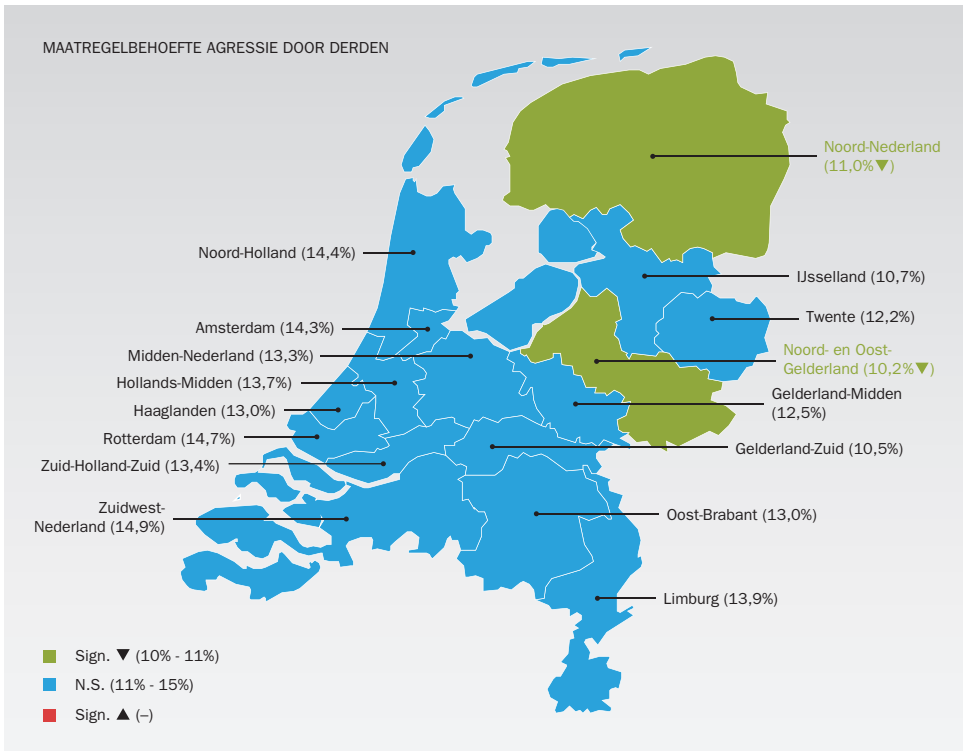

Figuur 13

Maatregelbehoefte (% ja) agressie door derden per sector in 2015 (significante dalende trends in de periode 2007 – 2015 zijn aangegeven met pijltjes).

4.4 VPT REGIO'S

In 2015 is de behoefte aan maatregelen in Noord-Nederland en Noord- en Oost-Gelderland relatief klein vergeleken met het gemiddelde van alle VPT-regio's (Figuur 14). De behoefte aan maatregelen is in de periode 2010 tot 2015 in alle regio's stabiel gebleven.

Figuur 14

Maatregelbehoefte (%ja) agressie door derden per VPT-regio in 2015.

De behoefte aan maatregelen kan verschillende redenen hebben. Deze geven meer inzicht in wat er speelt in de verschillende regio's. In 2015 geven werknemers in de regio's Haaglanden en Midden-Nederland het vaakst aan dat agressie door derden er niet speelt. In de regio's Noord- en Oost-Gelderland en Noord-Nederland geven werknemers het vaakst aan dat er al voldoende maatregelen zijn getroffen.

In de periode van 2010 tot 2015 stijgt in de regio Midden-Nederland het percentage werknemers dat aangeeft dat agressie door derden er niet speelt. Ook in Noord-Holland, Haaglanden en Oost-Brabant geeft een steeds groter percentage werknemers aan dat agressie door derden er niet speelt, terwijl het percentage dat zegt dat er al voldoende maatregelen zijn er daalt.

4.5 CONCLUSIE

In de periode van 2008 tot 2015 geven steeds meer slachtoffers van agressie en geweld aan dat er in hun organisatie voldoende maatregelen zijn getroffen tegen agressie en geweld, terwijl niet-slachtoffers vaker aangeven dat maatregelen niet nodig zijn omdat agressie/geweld door derden er niet speelt.

De behoefte aan maatregelen is relatief groot in het openbaar vervoer, bij de politie en in de jeugdzorg, GGZ en gehandicaptenzorg.

De maatregelbehoefte (van zowel slachtoffers als niet-slachtoffers) verschilt enigszins per regio. In 2015 is deze behoefte in Noord-Nederland en Noord- en Oost-Gelderland relatief klein.

5 BELEID EN SLACHTOFFERSCHAP

5.1 MAATREGELBEHOEFTE EN SLACHTOFFERSCHAP

In de periode 2007 – 2015 is in acht sectoren sprake van een lichte daling van het aantal slachtoffers van agressie en geweld. De maatregelbehoefte in deze sectoren is vergeleken met de maatregelbehoefte in de overige sectoren. Omdat we aannemen dat slachtoffers sowieso maatregelen wensen, focussen we ons bij het interpreteren van de resultaten op niet-slachtoffers. Hieruit blijkt dat zowel in de sectoren waarin het slachtofferschap daalt als in de sectoren waarin dit niet het geval is, de behoefte aan maatregelen daalt.

5.2 CONCLUSIE

Zowel in de sectoren waarin het slachtofferschap daalt als in de sectoren waarin dit niet het geval is, daalt de behoefte aan maatregelen. Deze bevindingen komen niet overeen met de eerdere bevindingen in de Monitor Veilige Publieke Taak 2013. Daarin zagen we dat alleen in de sector waarin het slachtofferschap daalde, ook de maatregelbehoefte een daling liet zien, terwijl in de overige sectoren de maatregelbehoefte gelijk bleef. Een daling van agressie leek toen samen te hangen met het treffen van maatregelen.

Op basis van de beschikbare data is het niet mogelijk de samenhang tussen veranderingen in slachtofferschap en getroffen maatregel verder nader te bepalen en duiden. (in bijlage 1 'Technische verantwoording gaan we in op het type gegevens (data) en onderzoekdesigns en analysetechnieken dat daarvoor nodig is).

LITERATUUR

Brekelmans, J., Tillaart, J. van den & G. Homburg (2013). *Metamonitor Veilige Publieke Taak 2013: eindrapport*. Amsterdam: Regioplan.

Cohen, A. (1983). Comparing regression coefficients across subsamples A study of the statistical test. *Sociological Methods & Research*, 12, 77-94.

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, 2nd ed. NY: Taylor & Francis.

Hooftman, W.E., Mars, G.M.J., Janssen, B., Vroome, E.M.M. de, Michiels, J.E.M. & Bossche, S.N.J. van den (2016). *Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden 2015: Methodologie en globale resultaten*. Leiden: TNO/Heerlen: CBS.

Ploeg, K. van der, Pal, S. van der, Vroome, E. de & S. van den Bossche (2014). *De kosten van ziekteverzuim voor werkgevers in Nederland*. Leiden: TNO.

Zwieten, M.H.J. van, Bakhuys Roozeboom, M., Vroome E.M.M. de & Bossche, S.N.J. van den (2014) *Monitor Veilige Publieke Taak 2014*. Leiden: TNO.

Zwieten, M.H.J. van, Vroome E.M.M. de & Bossche, S.N.J. van den (2015) *Monitor Veilige Publieke Taak 2015*. Leiden: TNO.

BIJLAGE 1 TECHNISCHE VERANTWOORDING

NEA

Alle cijfers die in dit rapport zijn gepresenteerd, zijn gebaseerd op de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden (NEA) (zie ook Hooftman e.a., 2016). De NEA is een van de grootste periodieke onderzoeken naar de werksituatie van werknemers in Nederland bekeken door de ogen van werknemers. TNO en het CBS voeren de NEA uit in samenwerking met het ministerie van SZW. Het doel van de NEA is om tegemoet te komen aan de informatiebehoefte van de overheid, werkgevers, vakbonden, brancheorganisaties etc.

De NEA wordt sinds 2003 uitgevoerd. De doelpopulatie van de NEA zijn werknemers die in Nederland wonen en werken en tussen de 15 en 65 jaar (2003-2013) of tussen de 15 en 75 jaar (vanaf 2014) zijn. In de periode 2003-2013 deden jaarlijks gemiddeld ruim 23.000 werknemers mee. Vanaf 2014 is de steekproef vergroot van 80.000 naar 140.000 werknemers. In 2015 vulden bijna 46.000 werknemers de NEA daadwerkelijk in. De verzamelde gegevens worden door weging representatief gemaakt voor de populatie. Daardoor is het mogelijk om op basis van de NEA valide uitspraken te doen over alle werknemers van Nederland.

Metten van agressie door derden

In de NEA is de vraag naar agressie door derden als volgt gesteld:

Kunt u aangeven in welke mate u de afgelopen we maanden persoonlijk te maken heeft gehad met:

- *ongewenste seksuele aandacht van klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)?*
- *intimidatie door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)?*
- *lichamelijk geweld door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)?*
- *pesten door klanten (of patiënten, leerlingen of passagiers, e.d.)?*

Antwoordmogelijkheden zijn: 'Nee, nooit', 'Ja een enkele keer', 'ja, vaak', 'ja, zeer vaak'.

In dit rapport zijn de respondenten die ten minste een enkele keer te maken hebben gehad met ten minste één van de vormen van agressie door derden beschouwd als slachtoffer van agressie door derden.

VPT-SECTOREN

De sectorindeling is tot stand gekomen op basis van de Standaard Bedrijfsindeling 2008 (SBI2008). De SBI is een hiërarchische indeling van economische activiteiten. De SBI is gebaseerd op de indeling van de Europese Unie (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté Européenne, afgekort: NACE) en op die van de Verenigde Naties (International Standard Classification of All Economic Activities, afgekort: ISIC). De SBI 2008 kent meerdere niveaus die worden aangegeven door maximaal vijf cijfers. De indeling naar voornaamste activiteit (hoofdactiviteit) betekent dat er bijvoorbeeld in de categorie bouwnijverheid bedrijven kunnen voorkomen die naast bouwactiviteiten ook andere activiteiten (nevenactiviteiten) uitoefenen.

Met gebruikmaking van (alleen) de SBI2008 kunnen ministeries en gemeenten niet worden onderscheiden. Voor de jaren 2014 en 2015 is daarom gebruik gemaakt van zowel de SBI2008 als de CAO code om ministeries en gemeenten te onderscheiden. In de voorgaande jaren bevatte de NEA een vraag met voorgecodeerde sectoren waaronder ministeries en gemeenten. In deze jaren (2007 – 2013) is gebruik gemaakt van deze vraag om gemeenten en ministeries te onderscheiden.

VPT-REGIO'S

Aangezien informatie over de werklocatie van werknemers niet bekend is, is de indeling in VPT-regio's gebaseerd op informatie uit de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) over de woonplaats van de respondent. In de analyses in dit rapport is woonplaats dus gebruikt als proxy voor de werklocatie. Uit analyses blijkt dat de gemiddelde afstand in kilometers tussen werk en woonplaats 16 kilometer bedraagt. De verschillen tussen VPT-regio's in woon-werkafstand zijn niet groot. De grootste gemiddelde woon-werkafstand is 18,5 km (Midden-Nederland), de kleinste is 11,5 km (Haaglanden). Wij verwachten hiermee dat de woonplaats van de respondent een acceptabele representatie verschaft van de werklocatie en daarmee van de VPT-regio's.

KOSTEN

We hebben berekend wat de werkgeverskosten zijn voor loondoorbetaling tijdens het verzuim van slachtoffers van agressie en geweld op het werk. Eerst is berekend hoeveel extra dagen een werknemer die slachtoffer is geweest van agressie op het werk verzuimt, ten opzichte van een niet-slachtoffer. Deze extra verzuimdagen zijn vervolgens omgerekend naar kosten met behulp van individuele loonkostengegevens. De berekening van de kosten van agressie op het werk, is gebaseerd op de cijfers uit 2015

De kosten zijn berekend volgens de gegevens en de methode die zijn beschreven in: Ploeg, K. van der, Pal, S. van der, Vroome, E. de & Bossche, S. van den (2014). De kosten van ziekteverzuim voor werkgevers in Nederland. Leiden: TNO. [<http://www.monitorarbeid.tno.nl/publicaties/kosten-van-ziekteverzuim-voor-werkgevers-in-nederland>]. Hierin wordt in het kort de 'Human Capital Approach' gehanteerd – niet de 'Friction Cost Approach'. Met andere woorden, 100% van het bruto dagsalaris (inclusief belastingen en door de werknemer en werkgever betaalde sociale premies) gedurende een verzuimdag wordt gezien als 'Production Cost Loss'.

BELEID EN SLACHTOFFERSCHAP

Op basis van de beschikbare data is het niet mogelijk de samenhang tussen veranderingen in slachtofferschap en getroffen maatregel verder nader te bepalen en duiden. Welke gegevens (data) en welke onderzoekdesigns en analysetechnieken zijn daarvoor dan nodig? Het evalueren van maatregelen of beleid op basis van veld- of surveyonderzoek is niet eenvoudig. Het voornaamste punt is dat maatregelen gewoonlijk juist daar worden genomen, waar de problemen het grootste zijn. Zelfs als de maatregelen helpen, en het probleem 'significant' kleiner wordt in de groep met maatregelen, blijft het probleem in deze groep vaak toch nog groter dan in de 'controle'-groep, waar dat probleem al van meet af aan niet of nauwelijks speelde (en de maatregelen dan ook achterwege zijn gebleven). Nagegaan moet worden of agressie door derden sterker daalt bij de individuen, subsectoren, of regio's e.d., waar de maatregel wel is genomen, dan waarin die maatregel niet is genomen. Bovendien moet in betrokken analyses zo veel mogelijk worden gecorrigeerd voor de verschillen tussen de groepen die al dan niet een interventie krijgen. In alle gevallen zijn meerdere metingen noodzakelijk, zowel voorafgaand als na introductie van de maatregelen. Ook cruciaal is dat kan worden geïdentificeerd en vastgelegd bij welke individuen, subsectoren of regio's geen maatregelen zijn ingevoerd en in welke groepen wel (of in sterkere mate ten uitvoer zijn gebracht). Ook het moment waarop de maatregelen zijn ingevoerd moet dan onderdeel zijn van de dataset, vooral als het moment van interventie niet voor alle individuen of groepen hetzelfde is geweest. De primaire uitkomstvariabele zou in dit geval bovendien 'de mate van agressie door derden' moeten zijn; een afgeleide variabele als 'maatregelbehoefte' is daar veel minder voor geschikt. Hoewel we kunnen veronderstellen dat de maatregelbehoefte daalt als indicatie dat het probleem is opgelost of kleiner is geworden, kan de maatregelbehoefte evengoed gelijk blijven, ook als een probleem (vrijwel) is opgelost. De doelgroep kan immers voortzetting van de maatregelen gewenst achten, om te voorkomen dat het probleem terugkomt.

TABELLEN

In Bijlage 1a tm 4b presenteren we de tabellen die de basis vormen voor dit rapport. Het gaat hierbij om de (gewogen) frequentieverdeling van alle NEA-items die in dit rapport zijn gepresenteerd, uitgesplitst naar (type) agressie door derden en geweld en jaar.

In de grote resultatentabellen op de volgende pagina's is elk verschil tussen een onderscheiden groep enerzijds (bijvoorbeeld slachtoffers van agressie door derden) en alle andere cases anderzijds, getoetst op significantie. Een gemarkeerde groep is op het betrokken gegeven significant verschillend van alle andere cases op dezelfde regel. We gebruiken het teken '▲' wanneer een groep significant hoger scoort dan het totaal, en het teken '▼' voor een significant lager scorende groep ($p < 0,05$, tweezijdig). Percentages zijn getoetst met de Pearson χ^2 toets; gemiddelden met de t-test.

TRENDVERGELIJKINGEN

Bij een vergelijking tussen jaren is een trendanalyse uitgevoerd waarbij we telkens een lineaire regressieanalyse hebben uitgevoerd waarbij het meetjaar fungeerde als 'onafhankelijke variabele' of 'predictor', en de betrokken uitkomstvariabele (bijvoorbeeld agressie door derden) als 'afhankelijke variabele' of 'criterium'. Hieruit komt telkens een regressiecoëfficiënt 'B' die aangeeft in welke mate de uitkomstvariabele gemiddeld per jaar daalt of stijgt. Deze coëfficiënt wordt vervolgens getoetst tegen 0. Is deze toets significant, dan is er sprake van een stijgende trend (als de regressiecoëfficiënt B groter is dan 0), dan wel van een dalende trend (als de regressiecoëfficiënt B kleiner is dan 0).

De regressiecoëfficiënt B kan ook worden gestandaardiseerd en heet dan bèta (β). Het voordeel van standaardiseren is dat het daarmee een bekende maat wordt met een vaste ondergrens (-1) en een vaste bovengrens (+1). Bovendien kan de gestandaardiseerde β worden geïnterpreteerd als klein (0,10-0,20), middelmatig (0,20-0,40), en groot (0,40 en hoger), volgens de vuistregels in Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences*, 2nd ed. NY: Taylor & Francis. In een bivariate situatie zoals bij de vraag of agressie door derden afhankelijk is van het jaar waarin die agressie is gemeten, is de gestandaardiseerde regressiecoëfficiënt (β) overigens gelijk aan de overeenkomstige Pearson correlatiecoëfficiënt. Alles is echter met regressieanalyse berekend om tevens de ongestandaardiseerde regressiecoëfficiënt (B) te rapporteren.

Daarnaast hebben we waar nodig bekeken of een trend (regressiecoëfficiënt) in één bepaalde groep (bijvoorbeeld de niet-slachtoffers) verschilt van dezelfde trend (regressiecoëfficiënt) in een andere groep (bijvoorbeeld de slachtoffers). Ook dit trendverschil (ΔB resp. $\Delta \beta$) is telkens getoetst tegen 0. Is die toets niet significant dan lopen de trendlijnen (min of meer) parallel, en is die toets wel significant ($p < 0,05$, tweezijdig), dan is het verloop van beide trendlijnen verschillend. Soms wordt dit statistische interactie genoemd. In dit rapport zijn echter heel consequent telkens twee regressiecoëfficiënten tegen elkaar getoetst volgens de methode zoals beschreven in Cohen, A. (1983). *Comparing regression coefficients across subsamples A study of the statistical test*. *Sociological Methods & Research*, 12, 77-94.

BIJLAGE 1A AARD EN OMVANG SLACHTOFFERSCHAP, TREND ALLE JAREN, TREND 2014-2015

	JAAR													B (β) p
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	B (β) p	2014	2015	B (β) p	
N:	5.948	6.033	5.599	6.808	6.672	7.285	6.844	10.966	12.219	68.376	10.966	12.219	23.185	
%:	8,7%	8,8%	8,2%	10,0%	9,8%	11%	10%	16%	18%	100%	47%	53%	100%	
Seksuele intimidatie [% slachtoffers]	8,0%▼	9,0%	8,9%	9,1%	8,8%	9,7%	9,0%	9,6%	9,4%	+0,1% (+0,012)▲	9,6%	9,4%	-0,2% (-0,003)	
Intimidatie [% slachtoffers]	28,6%	28,1%	28,1%	27,6%	28,2%	28,5%	28,3%	28,7%	28,0%	+0,0% (+0,001)	28,7%	28,0%	-0,6% (-0,007)	
Lichamelijk geweld [% slachtoffers]	14,5%▼	16,0%	15,6%	15,7%	15,1%	16,2%	15,8%	15,4%	15,3%	+0,0% (+0,001)	15,4%	15,3%	-0,1% (-0,001)	
Pesten [% slachtoffers]	10,5%▲	10,1%▲	11,5%▲	9,5%	9,0%	8,8%	8,8%	8,6%▼	7,3%▼	-0,4% (-0,036)▼	8,6%	7,3%	-1,2% (-0,022)▼	
Agressie door derden [% slachtoffers]	36,6%	37,1%	37,3%	35,8%	36,5%	37,0%	36,5%	37,0%	36,2%	-0,0% (-0,002)	37,0%	36,2%	-0,8% (-0,008)	

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: p<0,05 (en ▼): Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Bij dichotome uitsplitsvariabelen toetst de regressiecoëfficiënt het verschil tussen voorgaande twee groepen. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie.

BIJLAGE 1B AARD EN OMVANG SLACHTOFFERSCHAP, NAAR SECTOR, IN 2015

		BZK-SECTOREN																							
		TOTAAL	PRIMAIR ONDERWIJS	VOORTGEZET ONDERWIJS	MBO	HBO	WO	ZIEKENHUIZEN	AMBULANCEDIENST	GGZ	VVT	GEHANDICAPTENZORG	JEUGDZORG	OVERIG WELZIJN	POLITIE	BRANDWEER	JUSTITIE EN JUSTITIËLE DIENSTEN	DEFENSIE	MINISTERIES (INCL. BUITENLANDSE ZAKEN)	GEMEENTEN, PROVINCIËS	ANDER TYPE OPENBAAR BESTUUR	PUBLIEKRECHTELIJKE BEDRIJFSORGANEN	OPENBAAR STADS- EN STREEKVERVOER	OPENBAAR VERVOER PER SPOOR	VERPLICHTE SOCIALE VERZEKERINGEN
N:		12.219	1.037	722	262	316	458	1.604	23	452	2.297	860	155	790	360	80	248	347	500	1.006	336	35	128	89	115
%:		100%	8,5%	5,9%	2,1%	2,6%	3,7%	13%	0,2%	3,7%	19%	7,0%	1,3%	6,5%	2,9%	0,7%	2,0%	2,8%	4,1%	8,2%	2,7%	0,3%	1,0%	0,7%	0,9%
Seksuele intimidatie [% slachtoffers]		9,4%	1,6%▼	3,9%▼	4,0%▼	0,5%▼	1,0%	10,8%▲	23,0%▲	24,2%▲	21,7%▲	16,4%▲	7,2%	6,2%▼	8,9%	--	6,1%	1,7%▼	0,4%▼	2,1%▼	2,4%▼	--	5,1%	11,1%	--
Intimidatie [% slachtoffers]		28,0%	25,7%	27,4%	23,8%	10,9%▼	3,7%▼	33,2%▲	60,1%▲	59,6%▲	29,2%	37,0%▲	50,1%▲	21,2%▼	42,9%▲	17,1%▼	28,9%	4,7%	16,4%▼	23,6%▼	21,2%▼	12,3%▼	47,9%▲	53,9%▲	32,9%
Lichamelijk geweld [% slachtoffers]		15,3%	14,7%	4,8%▼	4,0%▼	--	0,4%▼	12,5%▼	33,6%▲	31,2%▲	26,5%▲	43,7%▲	18,4%	7,4%▼	36,3%▲	10,9%	11,8%	3,2%▼	1,3%▼	2,4%▼	2,0%▼	--	7,7%▼	20,2%	0,5%▼
Pesten [% slachtoffers]		7,3%	8,3%	14,3%▲	10,4%	3,1%▼	1,1%▼	4,0%▼	14,8%	16,0%▲	6,6%	9,6%▲	13,0%▲	4,4%▼	19,9%▲	8,2%	7,3%	1,8%▼	2,9%▼	3,8%▼	5,4%	--	28,1%▲	27,6%▲	4,0%
Agressie door derden [% slachtoffers]		36,2%	33,5%	34,9%	29,9%▼	12,6%▼	5,5%▼	39,5%▲	65,3%▲	66,8%▲	46,6%▲	58,0%▲	53,9%▲	26,0%▼	51,2%▲	26,3%	31,7%	7,9%	16,6%▼	24,6%▼	22,5%▼	12,3%▼	52,6%▲	55,9%▲	34,2%

Noot: Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: p<0,05 (en ▼): Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte.

BIJLAGE 1C AARD EN OMVANG SLACHTOFFERSCHAP, NAAR SECTOR, TREND 2007-2015

	TOTAAL	JAAR										B. (n) P	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015			
BZK-SECTOREN													
- 1 Primair onderwijs	1.8%	1.6%	2.0%	2.7%	1.6%	2.2%	1.2%	2.3%	1.7%	1.6%	1.7%	1.6%	-0.0% (-0.008)
N	5.587	499	482	459	565	521	566	562	896	1.036	896	1.036	5.587
- 2 Voortgezet onderwijs	3.9%	2.5%	5.2%	3.9%	3.1%	5.2%	4.2%	4.1%	3.4%	3.9%	3.4%	3.9%	+0.0% (+0.003)
N	3.942	366	326	305	397	362	426	399	639	722	639	722	3.942
- 3 MBO	3.5%	4.4%	2.0%	6.2%	2.8%	5.0%	3.2%	2.1%	2.1%	4.0%	2.1%	4.0%	-0.1% (-0.020)
N	1.684	148	146	151	181	178	206	158	253	262	253	262	1.684
- 4 HBO	1.7%	0%	2.6%	0.4%	1.7%	1.1%	2.8%	4.4%	2.5%	0.5%	2.5%	0.5%	+0.1% (+0.014)
N	1.496	133	131	122	134	127	149	159	225	316	225	316	1.496
- 5 WO	1.3%	1.2%	3.3%	2.2%	0.4%	1.0%	1.0%	1.1%	1.3%	1.0%	1.3%	1.0%	-0.1% (-0.028)
N	2.091	158	178	161	170	228	188	171	380	458	380	458	2.091
- 6 Ziekenhuizen	11.3%	9.1%	10.3%	11.0%	10.6%	12.0%	13.3%	11.0%	12.6%	10.8%	12.6%	10.8%	+0.2% (+0.018)
N	8.887	782	814	762	894	829	917	888	1.399	1.603	1.399	1.603	8.887
- 7 Ambulancedienst	11.7%	17.4%	0%	10.3%	0%	4.2%	5.4%	9.2%	19.8%	23.0%	19.8%	23.0%	+1.5% (+0.126)
N	141	15	9	14	14	9	16	19	20	23	20	23	141
- 8 GGZ	26.6%	26.3%	24.0%	28.5%	27.0%	29.0%	30.2%	25.5%	26.4%	24.2%	26.4%	24.2%	-0.3% (-0.016)
N	2.216	118	112	108	276	207	261	255	427	452	427	452	2.216
- 9 VVT	19.8%	18.2%	19.7%	20.4%	19.5%	18.3%	19.1%	18.7%	20.4%	21.7%	20.4%	21.7%	+0.3% (+0.018)▲
N	13.274	1.213	1.242	1.112	1.214	1.237	1.435	1.368	2.160	2.293	2.160	2.293	13.274
- 10 Gehandicaptenzorg	17.0%	14.9%	17.5%	19.8%	18.8%	15.9%	17.6%	14.4%	18.2%	16.4%	18.2%	16.4%	-0.0% (-0.003)
N	4.161	242	284	171	403	448	470	490	793	860	793	860	4.161
- 11 Jeugdzorg	8.6%	11.0%	12.6%	9.6%	7.6%	9.3%	5.6%	9.2%	8.3%	7.2%	8.3%	7.2%	-0.5% (-0.044)
N	873	58	82	55	88	96	103	91	146	155	146	155	873
- 12 Overig welzijn	5.5%	6.0%	9.2%	6.7%	4.8%	4.3%	4.5%	4.3%	4.9%	6.2%	4.9%	6.2%	-0.2% (-0.023)
N	4.561	321	379	394	484	537	552	438	685	790	685	790	4.561

	TOTAAL	JAAR										B (p) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
· 13 Politie	7,4%	7,3%	9,2%	6,2%	8,7%	5,9%	8,9%	7,9%	4,1%▼	8,9%	-0,1% (-0,007)	
N	2.003	213	194	197	186	177	188	205	284	360	2.003	
· 14 Brandweer	1,1%	8,1%▲	0%	4,4%	0%	2,7%	3,0%	0%	0%	0%	-0,5% (-0,103)	
N	278	10	12	19	11	6	27	29	83	80	278	
· 15 Justitie en justitiële diensten	6,7%	7,3%	6,3%	9,9%	7,4%	6,2%	7,5%	6,0%	5,1%	6,1%	-0,3% (-0,030)	
N	1.378	144	131	132	124	116	129	117	237	247	1.378	
· 16 Defensie	2,3%	1,7%	2,9%	1,5%	4,5%	1,7%	6,4%▲	3,3%	0,8%	1,7%	-0,1% (-0,028)	
N	1.321	103	117	112	118	95	81	95	253	347	1.321	
· 17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)	0,8%	1,3%	0,1%	0,5%	1,1%	1,4%	1,7%▲	0,6%	0,5%	0,4%	-0,0% (-0,012)	
N	3.407	376	342	327	343	357	413	315	434	500	3.407	
· 18 Gemeenten, provincies	2,0%	2,0%	1,2%	1,8%	2,6%	2,3%	2,2%	2,0%	1,9%	2,1%	+0,0% (+0,006)	
N	6.862	711	683	685	744	703	704	673	956	1.004	6.862	
· 19 Ander type openbaar bestuur	3,1%	0,6%	1,8%	3,3%	3,5%	1,7%	4,1%	2,9%	5,0%▲	2,4%	+0,2% (+0,031)	
N	1.922	103	109	102	229	230	255	215	345	335	1.922	
· 20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	0,8%	1,6%	0%	2,4%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-0,2% (-0,064)	
N	203	39	36	43	7	5	7	1	30	35	203	
· 21 Openbaar stads- en streekvervoer	5,8%	5,2%	2,4%	5,2%	6,7%	10,4%	7,8%	5,2%	4,8%	5,1%	+0,1% (+0,009)	
N	849	75	87	89	95	87	88	78	122	128	849	
· 22 Openbaarvervoerperspoor	8,9%	5,3%	11,4%	2,1%	15,4%	5,1%	8,9%	11,9%	7,6%	11,1%	+0,3% (+0,032)	
N	530	61	70	48	47	38	35	44	98	89	530	
· 23 Verplichte sociale verzekeringen	1,9%	7,6%▲	0,9%	0%	2,3%	0%	7,4%▲	0%	1,0%	0%	-0,5% (-0,096)▼	
N	590	52	47	21	69	70	61	67	86	115	590	
TOTAAL	9,1%	8,0%▼	9,0%	8,9%	9,1%	8,8%	9,7%	9,0%	9,6%	9,4%	+0,1% (+0,012)▲	
N	68.278	5.939	6.015	5.589	6.795	6.665	7.278	6.837	10.952	12.208	68.278	
BZK-SECTOREN												
· 1 Primair onderwijs	24,5%	23,2%	21,9%	21,5%	20,6%▼	23,4%	27,1%	25,5%	27,4%▲	25,7%	+0,7% (+0,042)▲	
N	5.585	496	480	457	565	520	567	561	900	1.037	5.585	

	TOTAAL	JAAR											B (9) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015			
- 2 Voortgezet onderwijs	Idem	29,5%	36,4%▲	29,8%	33,4%	29,1%	31,8%	28,2%	25,5%	28,0%	27,4%	-0,9% (-0,053)▼	
	N	3.938	364	326	306	397	361	425	399	639	722	3.938	
- 3 MBO	Idem	26,7%	28,7%	29,9%	30,9%	24,9%	27,9%	22,3%	25,8%	28,6%	23,8%	-0,5% (-0,032)	
	N	1.685	149	146	152	181	177	206	158	253	262	1.685	
- 4 HBO	Idem	13,8%	16,8%	15,5%	12,5%	13,7%	15,7%	12,1%	14,9%	15,2%	10,9%	-0,4% (-0,032)	
	N	1.496	133	132	122	134	127	149	159	225	316	1.496	
- 5 WO	Idem	6,9%	5,9%	6,6%	7,5%	8,6%	8,5%	13,7%▲	7,0%	5,9%	3,7%▼	-0,4% (-0,038)	
	N	2.091	159	177	161	170	228	188	171	380	458	2.091	
- 6 Ziekenhuizen	Idem	32,8%	32,8%	31,3%	32,5%	30,8%	34,7%	33,1%	31,3%	34,1%	33,2%	+0,2% (+0,010)	
	N	8.884	783	814	760	895	827	917	888	1.398	1.603	8.884	
- 7 Ambulancedienst	Idem	65,3%	70,0%	49,9%	68,7%	64,7%	50,5%	78,3%	73,5%	61,5%	60,1%	-0,1% (-0,007)	
	N	140	15	9	14	14	9	16	19	20	23	140	
- 8 GGZ	Idem	57,7%	57,4%	57,6%	52,9%	53,6%	61,3%	59,6%	57,5%	57,0%	59,6%	+0,4% (+0,020)	
	N	2.213	118	112	108	274	206	260	255	427	452	2.213	
- 9 VVT	Idem	27,2%	26,0%	28,2%	28,9%	26,7%	24,6%▼	24,7%▼	27,6%	27,7%	29,2%▲	+0,2% (+0,011)	
	N	13.261	1.207	1.242	1.109	1.214	1.235	1.434	1.368	2.158	2.294	13.261	
- 10 Gehandicaptenzorg	Idem	36,7%	32,9%	35,4%	39,6%	35,6%	35,4%	42,5%▲	35,5%	35,9%	37,0%	+0,2% (+0,010)	
	N	4.158	241	283	171	403	448	470	489	794	859	4.158	
- 11 Jeugdzorg	Idem	52,4%	47,8%	53,8%	53,9%	47,3%	49,2%	48,9%	58,7%	59,2%	50,1%	+0,6% (+0,030)	
	N	877	59	82	55	88	96	104	91	147	155	877	
- 12 Overig welzijn	Idem	19,9%	21,7%	23,1%	19,6%	21,3%	18,7%	16,5%▼	17,7%	19,8%	21,2%	-0,2% (-0,013)	
	N	4.573	321	378	393	482	536	554	438	683	788	4.573	
- 13 Politie	Idem	48,6%	48,3%	54,7%	52,7%	48,4%	48,5%	55,9%▲	48,2%	44,4%	42,9%▼	-1,0% (-0,056)▼	
	N	2.005	213	194	198	186	177	186	205	285	360	2.005	
- 14 Brandweer	Idem	19,8%	26,3%	8,8%	19,8%	33,9%	7,5%	41,3%▲	34,0%▲	10,3%▼	17,1%	-1,2% (-0,072)	
	N	278	10	12	19	11	6	27	29	83	80	278	
- 15 Justitie en justitiële diensten	Idem	35,0%	42,5%▲	46,0%▲	38,9%	33,0%	29,8%	36,1%	35,1%	31,7%	28,9%▼	-1,7% (-0,098)▼	
	N	1.380	144	131	133	124	116	129	117	237	247	1.380	

	TOTAAL	JAAR										B (p) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
-16 Defensie	10,3%	12,7%	11,3%	9,9%	19,8%▲	12,6%	13,2%	9,9%	10,9%	4,7%▼	-0,9% (-0,084)▼	
N	1.323	103	119	112	118	95	81	95	253	347	1.323	
-17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)	13,1%	13,0%	14,0%	9,6%▼	10,0%	14,7%	10,7%	10,7%	16,5%▲	16,4%▲	+0,5% (+0,036)▲	
N	3.403	375	341	327	342	357	413	315	434	499	3.403	
-18 Gemeenten, provincies	24,9%	28,5%▲	23,6%	24,3%	24,7%	28,9%▲	24,8%	24,5%	22,8%	23,6%	-0,4% (-0,023)	
N	6.853	709	683	683	741	704	703	671	955	1.004	6.853	
-19 Ander type openbaar bestuur	20,3%	16,4%	12,5%▼	24,7%	21,0%	19,7%	23,0%	18,8%	20,6%	21,2%	+0,4% (+0,025)	
N	1.919	101	109	102	228	229	254	215	346	335	1.919	
-20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	21,5%	10,3%	31,8%	34,6%▲	6,9%	43,4%	20,6%	49,9%	13,5%	12,3%	-1,2% (-0,092)	
N	203	39	36	43	7	5	7	1	30	35	203	
-21 Openbaarstads- en streekvervoer	52,6%	60,6%	47,1%	54,1%	47,2%	56,0%	59,2%	49,0%	47,9%	-0,7% (-0,037)		
N	849	75	87	89	95	86	88	78	122	128	849	
-22 Openbaarvervoerperspoor	50,9%	45,6%	48,3%	42,9%	52,2%	49,9%	46,0%	56,1%	56,3%	53,9%	+1,3% (+0,073)	
N	530	61	70	48	47	39	35	44	97	89	530	
-23 Verplichte sociale verzekeringen	34,9%	44,6%	33,1%	45,2%	26,4%	34,0%	42,4%	30,8%	35,9%	32,9%	-0,6% (-0,032)	
N	590	51	47	21	70	70	61	67	86	115	590	
TOTAAL	28,2%	28,6%	28,1%	28,1%	27,6%	28,2%	28,5%	28,3%	28,7%	28,0%	+0,0% (+0,001)	
N	68.233	5.925	6.012	5.583	6.787	6.855	7.275	6.834	10.955	12.207	68.233	

BZK-SECTOREN

-1 Primair onderwijs	12,7%	10,3%	10,7%	11,5%	10,0%▼	10,3%	13,4%	12,4%	16,1%▲	14,7%▲	+0,7% (+0,056)▲
N	5.573	495	480	457	562	519	566	561	897	1.035	5.573
-2 Voortgezet onderwijs	6,8%	9,4%▲	8,4%	8,7%	6,9%	7,9%	6,9%	5,1%	6,3%	4,8%▼	-0,5% (-0,056)▼
N	3.933	364	324	304	397	359	426	399	638	722	3.933
-3 MBO	3,8%	2,8%	4,4%	5,1%	1,6%	4,9%	2,9%	2,2%	5,4%	4,0%	+0,1% (-0,013)
N	1.682	147	145	152	181	178	206	158	253	261	1.682
-4 HBO	0,8%	0%	1,2%	1,2%	0%	0,8%	3,0%▲	1,5%	0,5%	0%	-0,0% (-0,011)
N	1.491	131	132	122	129	127	149	159	225	316	1.491

	TOTAAL	JAAR										B (p) P	
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015			
· 5 WO	0,4%	0%	1,4%▲	1,0%	0,5%	0%	0,4%	0%	0%	0,4%	0%	0,4%	-0,1% (-0,028)
N	2.088	158	178	159	170	226	188	171	380	458	2.088		
· 6 Ziekenhuizen	13,2%	12,1%	13,7%	15,8%▲	12,9%	13,0%	13,7%	12,9%	13,2%	12,5%	12,5%	12,5%	-0,1% (-0,007)
N	8.875	781	816	756	893	826	915	887	1.398	1.604	8.875		
· 7 Ambulancedienst	33,9%	13,0%	34,1%	50,6%	44,1%	28,4%	33,3%	46,3%	22,2%	33,6%	33,6%	33,6%	+0,4% (+0,020)
N	141	15	9	14	14	9	16	19	20	23	141		
· 8 GGZ	34,0%	44,7%▲	41,4%	35,0%	32,7%	36,5%	36,9%	32,4%	30,6%	31,2%	31,2%	31,2%	-1,3% (-0,066)▼
N	2.206	116	110	108	276	204	261	254	427	452	2.206		
· 9 VVT	23,7%	20,7%▼	24,7%	25,8%	23,6%	22,2%	22,0%	23,0%	23,1%	26,5%▲	26,5%▲	26,5%▲	+0,3% (+0,016)
N	13.241	1.206	1.232	1.108	1.209	1.231	1.434	1.369	2.157	2.295	13.241		
· 10 Gehandicaptenzorg	46,8%	54,4%▲	53,0%▲	52,4%	49,5%	45,9%	49,5%	46,7%	42,1%▼	43,7%▼	43,7%▼	43,7%▼	-1,4% (-0,070)▼
N	4.148	241	281	169	396	449	470	490	794	858	4.148		
· 11 Jeugdzorg	27,4%	23,9%	30,1%	36,8%	37,9%▲	29,2%	22,6%	27,6%	28,8%	18,4%	18,4%	18,4%	-1,2% (-0,071)▼
N	877	59	82	54	88	96	104	91	147	155	877		
· 12 Overig welzijn	7,5%	8,5%	10,8%▲	9,5%	9,1%	7,7%	6,9%	5,1%▼	5,1%▼	7,4%	7,4%	7,4%	-0,5% (-0,049)▼
N	4.567	318	378	393	484	533	554	438	681	788	4.567		
· 13 Politie	44,7%	45,2%	51,6%▲	45,8%	43,5%	48,1%	55,3%▲	47,0%	39,6%	36,3%▼	36,3%▼	36,3%▼	-1,2% (-0,066)▼
N	1.994	211	191	195	185	177	187	205	285	358	1.994		
· 14 Brandweer	8,0%	17,0%	0%	4,9%	0%	0%	17,0%	7,6%	4,9%	10,9%	10,9%	10,9%	+0,3% (+0,028)
N	278	10	12	19	11	6	27	29	83	80	278		
· 15 Justitie en justitiële diensten	17,1%	20,6%	18,7%	21,2%	15,1%	18,6%	21,0%	17,1%	15,6%	11,8%▼	11,8%▼	11,8%▼	-0,9% (-0,066)▼
N	1.376	140	130	133	124	116	129	117	237	248	1.376		
· 16 Defensie	7,8%	12,8%▲	5,2%	8,8%	17,3%▲	4,7%	12,4%	8,7%	7,7%	3,2%▼	3,2%▼	3,2%▼	-0,8% (-0,086)▼
N	1.321	102	119	112	118	95	80	95	253	347	1.321		
· 17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)	1,6%	1,1%	1,3%	0,9%	0,9%	3,1%▲	2,2%	2,3%	1,1%	1,3%	1,3%	1,3%	+0,1% (+0,011)
N	3.398	376	342	326	340	356	413	314	434	499	3.398		
· 18 Gemeenten, provincies	3,3%	3,3%	4,1%	3,2%	4,9%▲	2,9%	4,2%	3,3%	1,8%▼	2,4%	2,4%	2,4%	-0,2% (-0,030)▼
N	6.855	709	685	686	740	700	702	673	954	1.006	6.855		

	TOTAAL	JAAR										B (p) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
-19 Ander type openbaar bestuur	Idem	4,0%	1,8%	3,3%	4,1%	4,1%	5,9%	7,7%▲	1,9%	3,9%	2,0%▼	-0,1% (-0,018)
	N	1.923	102	109	102	229	229	255	215	347	335	1.923
-20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	Idem	0,4%	0%	2,0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-0,1% (-0,048)
	N	202	39	36	43	6	5	7	1	30	35	202
-21 Openbaar stads- en streekvervoer	Idem	15,5%	18,6%	14,6%	21,8%	21,4%	12,8%	17,8%	16,8%	12,4%	7,7%▼	-1,2% (-0,088)▼
	N	848	75	87	89	95	86	88	77	122	128	848
-22 Openbaar vervoer per spoor	Idem	23,0%	21,2%	18,0%	16,1%	29,2%	21,4%	22,8%	33,3%	26,6%	20,2%	+0,7% (+0,045)
	N	531	61	70	48	47	39	35	44	98	89	531
-23 Verplichte sociale verzekeringen	Idem	2,4%	7,9%▲	4,9%	0%	0%	4,1%	1,8%	3,4%	0,9%	0,5%	-0,6% (-0,101)▼
	N	589	51	47	21	70	69	61	67	86	115	589
TOTAAL	Idem	15,5%	14,5%▼	16,0%	15,6%	15,7%	15,1%	16,2%	15,8%	15,4%	15,3%	+0,0% (+0,001)
	N	68.137	5.907	5.997	5.571	6.765	6.636	7.274	6.834	10.949	12.203	68.137

BZK-SECTOREN

-1 Primair onderwijs	Pesten [% slachtoffers]	9,7%	11,4%	9,5%	10,6%	9,7%	10,0%	9,9%	8,3%	10,5%	8,3%	-0,2% (-0,021)
	N	5.571	496	480	458	563	517	565	562	898	1.032	5.571
-2 Voortgezet onderwijs	Idem	18,5%	27,3%▲	24,8%▲	24,9%▲	18,0%	17,9%	16,0%	14,8%▼	16,7%	14,3%▼	-1,5% (-0,104)▼
	N	3.931	364	324	302	398	360	424	398	638	722	3.931
-3 MBO	Idem	11,8%	8,9%	12,1%	14,6%	8,5%	13,0%	10,8%	12,9%	14,5%	10,4%	+0,2% (+0,015)
	N	1.683	148	146	151	181	178	206	158	253	260	1.683
-4 HBO	Idem	3,3%	6,0%	1,8%	7,3%▲	2,2%	2,9%	3,6%	2,5%	1,6%	3,1%	-0,3% (-0,044)
	N	1.495	133	132	122	133	127	149	159	224	316	1.495
-5 WO	Idem	1,4%	0%	3,2%▲	1,1%	1,0%	1,4%	1,9%	0%	2,0%	1,1%	-0,0% (-0,001)
	N	2.086	156	178	160	170	228	187	171	380	456	2.086
-6 Ziekenhuizen	Idem	5,5%	5,7%	6,0%	7,3%▲	5,9%	5,3%	6,1%	6,2%	4,8%	4,0%▼	-0,2% (-0,028)▼
	N	8.875	781	814	758	894	828	914	887	1.398	1.601	8.875
-7 Ambulancedienst	Idem	15,5%	8,7%	17,0%	26,7%	0%	7,9%	28,0%	16,9%	15,7%	14,8%	+0,5% (+0,035)
	N	141	15	9	14	14	9	16	19	20	23	141

	TOTAAL	JAAR										B (9) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
· 8 GGZ	19,7%	22,8%	23,1%	20,2%	19,7%	22,9%	21,1%	20,0%	19,2%	16,0%	16,0%	-0,7% (-0,045)▼
	2.212	119	111	107	276	206	261	255	427	450	2.212	
· 9 VVT	6,6%	6,3%	7,3%	8,4%	6,9%	6,1%	6,2%	6,5%	6,0%	6,6%	6,6%	-0,1% (-0,012)
	13.234	1.206	1.234	1.105	1.210	1.233	1.433	1.369	2.155	2.289	13.234	
· 10 Gehandicaptenzorg	12,1%	14,7%	13,2%	18,2%	11,7%	13,5%	10,1%	11,5%	13,1%	9,6%	9,6%	-0,5% (-0,038)▼
	4.157	241	284	172	403	447	469	490	793	858	4.157	
· 11 Jeugdzorg	14,3%	13,3%	19,6%	14,9%	13,2%	15,0%	12,7%	17,4%	12,4%	13,0%	13,0%	-0,4% (-0,030)
	873	59	81	55	86	96	104	91	146	155	873	
· 12 Overig welzijn	5,1%	6,0%	6,7%	7,3%	6,9%	4,0%	3,8%	4,4%	4,4%	4,4%	4,4%	-0,4% (-0,041)▼
	4.568	321	378	390	484	534	554	436	683	787	4.568	
· 13 Politie	24,8%	29,6%	27,0%	33,2%	27,7%	21,4%	26,2%	23,6%	20,2%	19,9%	19,9%	-1,4% (-0,087)▼
	1.995	212	193	195	184	177	188	203	285	358	1.995	
· 14 Brandweer	8,1%	19,4%	15,6%	11,2%	11,6%	0%	13,6%	13,8%	1,1%	8,2%	8,2%	-1,4% (-0,117)
	276	9	12	19	11	6	27	29	83	80	276	
· 15 Justitie en justitiële diensten	12,9%	15,7%	15,8%	17,8%	10,0%	15,4%	12,0%	17,9%	11,1%	7,3%	7,3%	-0,9% (-0,074)▼
	1.375	144	131	132	122	116	129	117	237	246	1.375	
· 16 Defensie	4,5%	7,5%	3,3%	8,5%	7,5%	6,1%	5,2%	5,2%	3,0%	1,8%	1,8%	-0,6% (-0,088)▼
	1.321	102	118	112	118	95	80	95	253	347	1.321	
· 17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)	3,7%	4,6%	4,8%	4,5%	1,5%	3,3%	3,6%	3,8%	4,1%	2,9%	2,9%	-0,1% (-0,019)
	3.403	376	342	326	343	356	413	315	434	499	3.403	
· 18 Gemeenten, provincies	6,3%	8,0%	6,3%	8,2%	6,1%	7,1%	7,9%	5,4%	5,2%	3,8%	3,8%	-0,4% (-0,046)▼
	6.847	701	683	685	742	703	702	674	953	1.004	6.847	
· 19 Ander type openbaar bestuur	5,8%	5,8%	3,9%	9,2%	9,6%	5,0%	5,9%	3,8%	5,0%	5,4%	5,4%	-0,3% (-0,029)
	1.921	103	109	100	229	229	255	215	346	335	1.921	
· 20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	5,8%	0%	8,8%	12,9%	0%	43,4%	0%	49,9%	0%	0%	0%	-0,6% (-0,084)
	200	39	36	43	7	5	7	1	30	33	200	
· 21 Openbaar stads- en streekvervoer	37,2%	37,2%	38,8%	44,6%	51,9%	35,7%	36,0%	42,2%	27,7%	28,1%	28,1%	-1,8% (-0,098)▼
	850	75	87	89	95	87	88	78	122	128	850	

	TOTAAL	JAAR										B (p) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
-22 Openbaarvervoerperspoor		34,0%	39,2%	29,6%	41,0%	37,4%	27,8%	22,3%	39,1%	27,6%	-0,9% (-0,052)	
N	531	61	70	48	47	39	35	44	98	89	531	
-23 Verplichte sociale verzekeringen		5,5%	4,4%	3,5%	6,0%	8,1%	4,8%	3,7%	4,1%	4,0%	-0,6% (-0,068)	
N	589	51	47	21	70	70	61	67	86	115	589	
TOTAAL		9,1%	10,1%	11,5%	9,5%	9,0%	8,8%	8,8%	8,6%	7,3%	-0,4% (-0,036)▼	
N	68.136	5.913	6.000	5.564	6.782	6.646	7.269	6.834	10.945	12.182	68.136	
BZK-SECTOREN												
-1 Primair onderwijs		32,5%	30,9%	30,5%	27,5%	32,0%	34,7%	31,7%	36,4%	33,5%	+0,6% (+0,036)▲	
N	5.596	500	483	459	567	522	567	562	900	1.037	5.596	
-2 Voortgezet onderwijs		37,4%	41,2%	43,3%	36,0%	38,9%	33,8%	32,8%	35,8%	34,9%	-1,2% (-0,067)▼	
N	3.945	366	326	306	399	362	426	399	640	722	3.945	
-3 MBO		31,1%	32,1%	33,6%	28,2%	33,2%	27,9%	28,6%	31,9%	29,9%	-0,4% (-0,023)	
N	1.686	149	146	152	181	178	206	158	253	262	1.686	
-4 HBO		16,0%	18,5%	14,9%	14,9%	16,8%	16,7%	17,7%	16,7%	12,6%	-0,5% (-0,034)	
N	1.497	133	132	122	134	127	149	159	225	316	1.497	
-5 WO		8,6%	10,2%	10,5%	10,5%	9,8%	14,1%	7,7%	7,6%	5,5%	-0,5% (-0,044)▼	
N	2.092	159	178	161	170	228	188	171	380	458	2.092	
-6 Ziekenhuizen		39,8%	39,0%	41,4%	37,5%	42,2%	40,2%	37,8%	41,1%	39,5%	+0,1% (+0,005)	
N	8.901	784	819	763	896	829	917	888	1.400	1.604	8.901	
-7 Ambulancedienst		72,9%	71,1%	83,9%	69,4%	74,1%	78,3%	78,9%	73,6%	65,3%	-0,1% (-0,005)	
N	141	15	9	14	14	9	16	19	20	23	141	
-8 GGZ		65,4%	64,4%	67,1%	59,6%	68,3%	68,6%	66,2%	64,7%	66,8%	+0,4% (+0,020)	
N	2.217	119	112	108	276	207	261	255	427	452	2.217	
-9 VVT		43,3%	40,0%	46,3%	42,6%	39,5%	41,3%	42,8%	44,0%	46,6%	+0,4% (+0,022)▲	
N	13.298	1.213	1.249	1.113	1.217	1.238	1.439	1.372	2.161	2.297	13.298	
-10 Gehandicaptenzorg		59,9%	63,9%	65,1%	61,8%	58,9%	64,0%	58,4%	56,6%	58,0%	-0,9% (-0,044)▼	
N	4.165	242	284	172	404	449	470	490	794	860	4.165	

	TOTAAL	JAAR											B (p) P
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015			
· 11 Jeugdzorg	Idem	60,3%	56,2%	66,8%	67,1%	60,8%	59,2%	55,1%	63,8%	64,4%	53,9%	-0,6% (-0,032)	
	N	877	59	82	55	88	96	104	91	147	155	877	
· 12 Overig welzijn	Idem	25,4%	30,2%▲	28,3%	28,8%	26,7%	24,2%	21,0%▼	23,3%	23,4%	26,0%	-0,6% (-0,038)▼	
	N	4.584	321	379	394	484	538	554	438	685	790	4.584	
· 13 Politie	Idem	57,9%	58,1%	66,0%▲	61,4%	57,8%	57,5%	67,9%▲	56,5%	52,6%	51,2%▼	-1,3% (-0,070)▼	
	N	2.007	214	194	198	186	177	188	205	285	360	2.007	
· 14 Brandweer	Idem	24,8%	26,3%	15,6%	19,8%	38,4%	7,5%	41,3%▲	41,4%▲	13,7%▼	26,3%	-0,4% (-0,019)	
	N	278	10	12	19	11	6	27	29	83	80	278	
· 15 Justitie en justitiële diensten	Idem	38,8%	45,7%	50,0%▲	44,5%	36,0%	32,4%	41,8%	40,0%	35,1%	31,7%▼	-1,8% (-0,100)▼	
	N	1.382	144	131	133	124	116	129	117	238	248	1.382	
· 16 Defensie	Idem	15,0%	22,0%▲	15,7%	15,6%	23,5%▲	16,5%	15,1%	15,1%	16,6%	7,9%▼	-1,2% (-0,097)▼	
	N	1.323	103	119	112	118	95	81	95	253	347	1.323	
· 17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)	Idem	14,8%	16,3%	16,0%	12,8%	11,3%	16,5%	12,0%	11,9%	17,9%	16,6%	+0,1% (+0,011)	
	N	3.408	376	342	327	343	357	413	315	434	500	3.408	
· 18 Gemeenten, provincies	Idem	26,9%	29,6%	26,5%	27,0%	26,7%	31,8%▲	28,1%	26,0%	24,0%▼	24,6%	-0,5% (-0,030)▼	
	N	6.876	712	687	687	746	706	704	674	956	1.006	6.876	
· 19 Ander type openbaar bestuur	Idem	22,6%	20,9%	14,3%▼	27,6%	25,0%	20,2%	25,4%	22,3%	22,6%	22,5%	+0,2% (+0,012)	
	N	1.925	103	109	102	229	230	255	215	347	336	1.925	
· 20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	Idem	22,3%	11,8%	35,2%▲	34,6%▲	6,9%	43,4%	20,6%	49,9%	13,5%	12,3%	-1,5% (-0,109)	
	N	203	39	36	43	7	5	7	1	30	35	203	
· 21 Openbaar stads- en streekvervoer	Idem	57,4%	60,6%	49,2%	58,6%	65,1%	53,4%	61,9%	65,9%	53,7%	52,6%	-0,3% (-0,017)	
	N	850	75	87	89	95	87	88	78	122	128	850	
· 22 Openbaar vervoer perspoor	Idem	54,7%	51,2%	48,3%	42,9%	58,2%	56,6%	48,8%	62,6%	62,6%	55,9%	+1,5% (+0,085)▲	
	N	531	61	70	48	47	39	35	44	98	89	531	
· 23 Verplichte sociale verzekeringen	Idem	36,2%	47,3%	33,1%	45,2%	29,3%	36,6%	43,2%	30,8%	35,9%	34,2%	-0,8% (-0,041)	
	N	591	52	47	21	70	70	61	67	86	115	591	
TOTAAL	Idem	36,7%	36,6%	37,1%	37,3%	35,8%	36,5%	37,0%	36,5%	37,0%	36,2%	-0,0% (-0,002)	
	N	68.376	5.948	6.033	5.599	6.808	6.672	7.285	6.844	10.966	12.219	68.376	

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲; p<0,05 (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie.

BIJLAGE 1D AARD EN OMVANG SLACHTOFFERSCHAP, NAAR REGIO, IN 2015

	VPT-REGIO															
	NOORD NEDERLAND	IJSSELLAND	TWENTE	NOORD- EN OOST-GELDERLAND	GELDERLAND-MIDDEN	GELDERLAND-ZUID	MIDDEN NEDERLAND	NOORD-HOLLAND	AMSTERDAM	HAAGLANDEN	HOLLANDS-MIDDEN	ROTTERDAM	ZUID-HOLLAND-ZUID	ZUID-WEST NEDERLAND	OOST-BRABANT	LIMBURG
N:	1.364	420	435	580	498	499	1.435	1.017	674	872	619	800	306	933	885	764
%:	11%	3,5%	3,6%	4,8%	4,1%	4,1%	12%	8,4%	5,6%	7,2%	5,1%	6,6%	2,5%	7,7%	7,3%	6,3%
Seksuele intimidatie [% slachtoffers]	9,6%	11,0%	9,8%	12,5%▲	8,2%	10,7%	7,9%▼	8,9%	7,1%▼	10,4%	9,8%	8,4%	9,3%	10,1%	8,5%	10,8%
Intimidatie [% slachtoffers]	27,6%	27,7%	25,6%	29,7%	29,0%	25,4%	26,4%	29,8%	25,9%	25,8%	27,9%	28,5%	23,6%	31,4%▲	28,3%	30,4%
Lichamelijk geweld [% slachtoffers]	15,4%	19,6%▲	18,0%	17,3%	12,6%	13,0%	13,1%▼	15,3%	10,0%▼	13,2%	14,8%	13,2%	16,7%	18,5%▲	17,0%	18,4%▲
Pesten [% slachtoffers]	6,2%	5,7%	7,5%	7,6%	8,8%	6,8%	6,8%	8,5%	6,8%	9,7%▲	7,0%	8,3%	6,5%	6,0%	7,8%	7,1%
Agressie door derden [% slachtoffers]	36,4%	40,5%	36,8%	40,2%▲	35,1%	33,8%	33,3%▼	37,2%	31,3%▼	32,3%▼	34,8%	36,9%	34,6%	40,2%▲	36,3%	39,5%▲

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲, p<0,05 (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte.

BIJLAGE 1E AARD EN OMVANG SLACHTOFFERSCHAP, NAAR REGIO, TREND 2010-2015

	TOTAAL	JAAR							B (0) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
VPT-REGIO									
· 1 Noord Nederland	Seksuele intimidatie [% slachtoffers]	9,7%	9,3%	9,9%	10,1%	9,7%	9,6%	9,6%	-0,0% (+0,000)
N		5.557	717	725	794	774	1.185	1.363	5.557
· 2 Usselland	Idem	10,3%	10,8%	7,8%	11,4%	6,8%	12,3%	11,0%	+0,4% (+0,022)
N		1.734	216	239	255	230	374	419	1.734
· 3 Twente	Idem	9,6%	8,4%	5,7%▼	8,6%	9,6%	13,0%▲	9,8%	+0,8% (+0,049)▲
N		1.823	240	243	268	236	402	434	1.823
· 4 Noord- en Oost-Gelderland	Idem	10,9%	12,0%	9,4%	10,0%	12,7%	9,0%	12,5%	+0,2% (+0,010)
N		2.505	316	344	401	329	535	580	2.505
· 5 Gelderland-Midden	Idem	9,2%	8,8%	9,6%	11,3%	7,9%	10,0%	8,2%	-0,2% (-0,010)
N		2.035	287	264	289	269	429	497	2.035
· 6 Gelderland-Zuid	Idem	8,5%	10,4%	6,2%	9,8%	7,2%	6,0%▼	10,7%▲	+0,1% (+0,005)
N		1.900	254	222	267	275	385	497	1.900
· 7 Midden Nederland	Idem	8,2%	7,3%	5,9%▼	10,1%▲	8,9%	8,6%	7,9%	+0,2% (+0,014)
N		5.837	765	751	797	772	1.318	1.434	5.837
· 8 Noord-Holland	Idem	9,4%	10,5%	9,2%	10,5%	10,0%	8,0%	8,9%	-0,4% (-0,022)
N		4.553	645	604	671	604	1.014	1.016	4.553
· 9 Amsterdam	Idem	8,1%	6,3%	11,5%▲	8,6%	7,5%	8,4%	7,1%	-0,2% (-0,014)
N		2.768	373	359	411	367	585	674	2.768
· 10 Haaglanden	Idem	7,8%	6,8%	6,9%	6,6%	5,3%▼	8,4%	10,4%▲	+0,7% (+0,047)▲
N		3.588	479	490	504	483	760	872	3.588
· 11 Hollands-Midden	Idem	10,0%	9,4%	10,0%	9,9%	8,9%	11,2%	9,8%	+0,1% (+0,008)
N		2.631	340	347	398	347	580	619	2.631
· 12 Rotterdam	Idem	9,8%	10,6%	9,5%	10,8%	9,7%	10,1%	8,4%	-0,3% (-0,019)
N		3.600	537	466	531	539	727	800	3.600

	TOTAAL	JAAR							B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
· 13 Zuid-Holland-Zuid	Idem	11,7%	4,9% ▼	9,3%	9,7%	12,4%	9,3%	+0,4% (+0,022)	
	N	1.337	193	184	164	316	306	1.337	
· 14 Zuid-West-Nederland	Idem	10,7%	11,0%	11,1%	9,6%	12,0%	10,1%	+0,1% (+0,007)	
	N	4.047	523	560	546	917	933	4.047	
· 15 Oost-Brabant	Idem	8,6%	9,3%	8,3%	10,1%	8,5%	8,5%	+0,1% (+0,006)	
	N	3.666	503	514	483	790	883	3.666	
· 16 Limburg	Idem	10,0%	11,4%	8,4%	8,9%	10,0%	10,8%	+0,1% (+0,004)	
	N	3.038	392	434	420	635	763	3.038	
TOTAAL	Idem	9,3%	8,8%	9,7%	9,0%	9,6%	9,4%	+0,1% (+0,005)	
	N	50.617	6.665	7.278	6.837	10.952	12.090	50.617	
VPT-REGIO									
· 1 Noord-Nederland	Intimidatie [% Slachtoffers]	27,5%	27,4%	26,1%	27,9%	29,3%	27,6%	+0,4% (+0,017)	
	N	5.551	716	795	773	1.184	1.361	5.551	
· 2 Usselland	Idem	28,3%	22,8% ▼	36,2% ▲	22,5% ▼	28,7%	27,7%	-0,3% (-0,013)	
	N	1.734	216	255	230	374	420	1.734	
· 3 Twente	Idem	26,6%	24,5%	30,5%	26,9%	26,6%	25,6%	-0,1% (-0,003)	
	N	1.824	239	268	236	403	434	1.824	
· 4 Noord- en Oost-Gelderland	Idem	27,3%	27,4%	24,8%	28,9%	23,9% ▼	29,7%	-0,1% (-0,005)	
	N	2.499	315	401	327	535	579	2.499	
· 5 Gelderland-Midden	Idem	27,7%	26,7%	26,0%	27,2%	30,1%	29,0%	+0,9% (+0,035)	
	N	2.034	288	289	269	429	497	2.034	
· 6 Gelderland-Zuid	Idem	28,2%	28,5%	32,1%	28,2%	29,7%	25,4%	-0,5% (-0,019)	
	N	1.901	253	267	275	385	499	1.901	
· 7 Midden Nederland	Idem	28,1%	28,9%	28,0%	27,8%	29,3%	26,4%	-0,3% (-0,013)	
	N	5.841	766	797	772	1.319	1.435	5.841	
· 8 Noord-Holland	Idem	30,0%	29,0%	31,7%	30,5%	29,8%	29,8%	+0,1% (+0,003)	
	N	4.545	644	670	603	1.011	1.016	4.545	

	TOTAAL	JAAR									B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015				
· 9 Amsterdam	28,6%	28,8%	32,3%	32,0%	28,1%	27,3%	25,9%			-1,0% (-0,040)▼	
N	2.766	371	359	411	367	585	673			2.766	
· 10 Haaglanden	25,8%	25,9%	27,9%	24,1%	26,6%	25,0%	25,8%			-0,2% (-0,007)	
N	3.588	479	490	503	483	761	871			3.588	
· 11 Hollands-Midden	27,1%	28,9%	26,6%	24,4%	24,8%	28,9%	27,9%			+0,2% (+0,008)	
N	2.633	340	347	399	346	582	619			2.633	
· 12 Rotterdam	30,4%	28,9%	31,0%	29,3%	30,6%	34,0%▲	28,5%			+0,2% (+0,007)	
N	3.596	537	465	529	538	728	800			3.596	
· 13 Zuid-Holland-Zuid	26,2%	24,1%	22,0%	32,2%▲	31,3%	26,0%	23,6%			-0,0% (-0,000)	
N	1.337	173	195	184	164	316	306			1.337	
· 14 Zuid-West Nederland	29,8%	29,2%	29,6%	31,3%	30,4%	27,5%	31,4%			+0,1% (+0,004)	
N	4.045	566	522	561	546	917	933			4.045	
· 15 Oost-Brabant	26,7%	23,3%	28,2%	24,9%	27,9%	26,5%	28,3%			+0,6% (+0,025)	
N	3.666	492	502	514	484	790	884			3.666	
· 16 Limburg	30,3%	27,3%	30,7%	29,6%	29,4%	32,8%	30,4%			+0,6% (+0,022)	
N	3.034	391	392	433	420	635	763			3.034	
TOTAAL	28,2%	27,6%	28,2%	28,5%	28,3%	28,7%	27,9%			+0,1% (+0,002)	
N	50.594	6.787	6.655	7.275	6.834	10.955	12.089			50.594	

VPT-REGIO

· 1 Noord Nederland	15,9%	16,7%	15,9%	15,7%	17,5%	15,3%	15,4%			-0,2% (-0,010)
N	5.549	712	722	796	773	1.183	1.363			5.549
· 2 Usselland	18,2%	17,6%	18,1%	21,1%	14,3%	17,6%	19,6%			+0,1% (+0,006)
N	1.732	215	238	254	230	374	420			1.732
· 3 Twente	16,9%	14,5%	16,4%	17,4%	14,9%	18,2%	18,0%			+0,6% (+0,028)
N	1.823	239	243	267	236	404	433			1.823
· 4 Noord- en Oost-Gelderland	17,1%	18,7%	16,4%	15,9%	18,1%	16,6%	17,3%			-0,1% (-0,004)
N	2.499	314	342	401	330	535	577			2.499

	TOTAAL	JAAR									B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015				
· 5 Gelderland-Midden	Idem	14,8%	12,2%	15,8%	17,2%	15,7%	12,6%	-0,3% (-0,015)			
	N	2.033	261	289	270	429	497	2.033			
· 6 Gelderland-Zuid	Idem	14,3%	12,6%	21,1%▲	13,9%	12,4%	13,0%	-0,6% (-0,029)			
	N	1.897	253	265	274	384	499	1.897			
· 7 Midden Nederland	Idem	14,0%	13,7%	12,8%	14,5%	15,0%	13,1%	+0,0% (+0,002)			
	N	5.834	765	748	772	1.316	1.434	5.834			
· 8 Noord-Holland	Idem	16,4%	15,7%	18,6%	16,4%	16,6%	15,3%	-0,2% (-0,009)			
	N	4.547	642	602	603	1.013	1.016	4.547			
· 9 Amsterdam	Idem	10,0%	8,2%	12,1%	12,6%	9,7%	10,0%	-0,1% (-0,005)			
	N	2.758	368	357	364	585	673	2.758			
· 10 Haaglanden	Idem	12,4%	14,0%	10,8%	12,7%	11,4%	13,2%	-0,0% (-0,001)			
	N	3.582	477	487	483	760	871	3.582			
· 11 Hollands-Midden	Idem	16,4%	20,3%▲	19,5%	13,4%	13,5%▼	14,8%	-1,4% (-0,065)▼			
	N	2.631	339	346	348	582	618	2.631			
· 12 Rotterdam	Idem	14,3%	14,2%	15,6%	15,6%	13,5%	13,2%	-0,3% (-0,016)			
	N	3.596	537	465	536	728	800	3.596			
· 13 Zuid-Holland-Zuid	Idem	16,9%	16,6%	14,9%	19,4%	18,6%	16,7%	+0,4% (+0,019)			
	N	1.333	173	191	164	316	306	1.333			
· 14 Zuid-West-Nederland	Idem	17,6%	16,9%	16,6%	18,2%	16,2%	18,5%	+0,1% (+0,007)			
	N	4.041	564	521	546	916	933	4.041			
· 15 Oost-Brabant	Idem	16,8%	15,2%	17,0%	18,5%	18,4%	17,0%	+0,5% (+0,022)			
	N	3.660	490	501	485	788	883	3.660			
· 16 Limburg	Idem	18,3%	19,4%	16,3%	20,3%	18,6%	18,4%	+0,2% (+0,008)			
	N	3.029	389	390	420	636	762	3.029			

	TOTAAL	JAAR										B (p) P				
		2010	2011	2012	2013	2014	2015									
TOTAAL	15,5%	15,7%	15,1%	16,2%	15,8%	15,4%	15,2%	-0,1% (-0,004)	50.545	6.765	6.636	7.274	6.834	10.949	12.086	50.545
VPT-REGIO																
· 1 Noord-Nederland	Pesten [%slachtoffers]	8,1%	9,1%	8,7%	7,9%	9,8%	8,2%	-0,5% (-0,031)▼	N	714	721	795	774	1.185	1.364	5.553
· 2 IJsselland	Idem	6,7%	8,6%	7,0%	9,3%	5,2%	5,6%	-0,6% (-0,044)	N	216	238	255	230	372	417	1.729
· 3 Twente	Idem	7,9%	9,3%	7,5%	8,1%	6,2%	8,6%	-0,2% (-0,011)	N	240	243	268	236	403	433	1.823
· 4 Noord- en Oost-Gelderland	Idem	7,8%	10,8%▲	7,8%	7,5%	7,7%	6,4%	-0,5% (-0,032)	N	317	343	401	330	534	578	2.504
· 5 Gelderland-Midden	Idem	8,2%	8,9%	8,5%	7,1%	7,2%	8,5%	+0,0% (+0,002)	N	286	264	289	270	429	495	2.033
· 6 Gelderland-Zuid	Idem	7,8%	7,6%	7,0%	11,7%▲	7,4%	7,4%	-0,3% (-0,019)	N	254	221	266	275	384	498	1.898
· 7 Midden-Nederland	Idem	8,0%	9,4%	7,3%	7,4%	8,3%	9,2%	-0,2% (-0,012)	N	766	747	797	769	1.317	1.431	5.826
· 8 Noord-Holland	Idem	10,1%	10,4%	10,6%	12,1%	10,8%	9,8%	-0,4% (-0,026)	N	645	601	668	604	1.014	1.014	4.546
· 9 Amsterdam	Idem	9,8%	11,8%	9,8%	11,3%	9,8%	11,0%	-0,7% (-0,044)▼	N	371	359	409	368	584	673	2.765
· 10 Haaglanden	Idem	9,5%	12,2%▲	10,2%	8,9%	7,5%	8,9%	-0,4% (-0,024)	N	478	488	502	483	760	872	3.584
· 11 Hollands-Midden	Idem	7,9%	8,4%	8,7%	8,9%	6,4%	8,6%	-0,3% (-0,018)	N	339	346	397	348	582	618	2.630
· 12 Rotterdam	Idem	10,3%	10,0%	12,6%	10,9%	11,9%	9,6%	-0,5% (-0,030)	N	534	462	530	535	725	792	3.578

	TOTAAL	JAAR							B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
-13 Zuid-Holland-Zuid	7,7%	9,1%	6,1%	6,6%	11,3%	7,9%	6,5%	-0,1% (-0,010)	
N	1.338	173	195	184	164	316	306	1.338	
-14 Zuid-West-Nederland	7,9%	7,7%	10,3%▲	8,0%	9,5%	7,7%	6,0%▼	-0,5% (-0,032)▼	
N	4.037	564	524	561	545	914	929	4.037	
-15 Oost-Brabant	7,6%	7,8%	7,9%	8,5%	7,1%	6,7%	7,8%	-0,1% (-0,008)	
N	3.665	493	503	514	484	790	882	3.665	
-16 Limburg	8,9%	10,5%	10,0%	6,7%	9,6%	10,3%	7,1%	-0,4% (-0,023)	
N	3.032	393	391	432	420	636	761	3.032	
TOTAAL	8,5%	9,5%▲	9,0%	8,8%	8,8%	8,6%	7,3%▼	-0,4% (-0,024)▼	
N	50.540	6.782	6.646	7.269	6.834	10.945	12.064	50.540	
VPT-REGIO									
-1 Noord-Nederland	35,9%	34,2%	35,5%	33,4%	35,8%	38,3%	36,4%	+0,6% (+0,022)	
N	5.562	717	725	796	774	1.186	1.364	5.562	
-2 IJsselland	38,4%	39,5%	32,9%	45,0%▲	31,1%▼	38,8%	40,5%	+0,4% (+0,015)	
N	1.736	216	239	256	230	374	420	1.736	
-3 Twente	36,5%	34,8%	35,3%	39,7%	32,3%	38,0%	36,8%	+0,3% (+0,012)	
N	1.828	241	243	269	236	404	435	1.828	
-4 Noord- en Oost-Gelderland	37,1%	41,1%	36,8%	33,3%	39,1%	33,1%▼	40,2%	-0,1% (-0,003)	
N	2.507	317	344	401	330	535	580	2.507	
-5 Gelderland-Midden	36,8%	35,5%	35,5%	35,7%	35,9%	41,6%▲	35,1%	+0,4% (+0,014)	
N	2.037	288	264	289	270	429	498	2.037	
-6 Gelderland-Zuid	35,5%	37,1%	36,6%	39,5%	35,6%	33,3%	33,8%	-0,9% (-0,033)	
N	1.902	254	222	267	275	385	499	1.902	
-7 Midden-Nederland	35,4%	35,2%	34,9%	36,2%	35,7%	37,4%	33,3%	-0,2% (-0,006)	
N	5.849	769	753	799	772	1.320	1.435	5.849	
-8 Noord-Holland	38,4%	37,6%	38,3%	40,7%	39,2%	38,0%	37,2%	-0,2% (-0,007)	
N	4.558	648	604	671	604	1.015	1.017	4.558	

	TOTAAL	JAAR										B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015					
· 9 Amsterdam	Idem	35,3%	33,4%	40,4%▲	37,8%	34,9%	36,3%	31,3%▼	-0,9% (-0,032)			
	N	2.770	373	359	411	368	585	674	2.770			
· 10 Haaglanden	Idem	32,3%	32,3%	32,7%	32,0%	32,3%	32,4%	32,3%	-0,0% (-0,000)			
	N	3.592	480	490	504	483	762	872	3.592			
· 11 Hollands-Midden	Idem	35,7%	38,6%	37,4%	35,8%	32,8%	35,6%	34,8%	-0,7% (-0,025)			
	N	2.634	340	347	399	348	582	619	2.634			
· 12 Rotterdam	Idem	38,1%	35,9%	37,7%	39,2%	39,2%	39,7%	36,9%	+0,3% (+0,009)			
	N	3.602	537	467	531	539	728	800	3.602			
· 13 Zuid-Holland-Zuid	Idem	35,7%	33,2%	31,9%	37,2%	39,0%	38,0%	34,6%	+0,7% (+0,024)			
	N	1.339	174	195	184	164	316	306	1.339			
· 14 Zuid-West-Nederland	Idem	38,1%	36,2%	37,5%	41,1%	38,7%	35,1%▼	40,2%	+0,3% (+0,010)			
	N	4.048	567	524	561	546	917	933	4.048			
· 15 Oost-Brabant	Idem	36,2%	33,5%	37,1%	34,2%	39,2%	36,5%	36,3%	+0,4% (+0,015)			
	N	3.672	494	503	514	485	790	885	3.672			
· 16 Limburg	Idem	39,3%	38,8%	40,2%	37,0%	38,9%	40,7%	39,5%	+0,2% (+0,008)			
	N	3.040	394	392	434	420	636	764	3.040			
TOTAAL	Idem	36,5%	35,8%	36,5%	37,0%	36,5%	37,0%	36,1%	+0,0% (+0,002)			
	N	50.677	6.808	6.672	7.285	6.844	10.966	12.101	50.677			

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲ - p<0,05 (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Trendanalyse: B – ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (p = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie.

BIJLAGE 2A EFFECTEN VAN AGRESSIE EN GEWELD, UITKOMSTVARIABLEN, NAAR NIET/WEL SLACHTOFFER, TREND ALLE JAREN

	AGRESSIE DOOR DERDEN																	INTERACTIE ΔB (Δb) P			
	NIET-SLACHTOFFERS JAAR								SLACHTOFFERS JAAR												
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	B1 (B1) P	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013		2014	2015	B2 (B2) P
N:	3.768	3.787	3.496	4.361	4.240	4.585	4.336	6.892	7.776	43.207	2.177	2.236	2.081	2.434	2.428	2.694	2.498	4.059	4.422	25.003	68.210
%:	8,7%	8,8%	8,1%	10%	9,8%	11%	10%	16%	18%	100%	8,7%	8,9%	8,3%	9,7%	9,7%	11%	10,0%	16%	18%	100%	100%
Envaren gezondheid [% gaat wel, slecht of zeer slecht]	--	--	--	--	--	--	--	17,5%	16,4%	-1,2% (-0,015)	--	--	--	--	--	--	20,8%	21,2%	+0,5%	+1,6% (+0,010)	
Burn-out (schaal: 1=nooit - 7=elke dag; 5 items) (Gemiddelde)	1,87▼	1,91▼	1,90▼	1,98	1,90▼	1,99▲	1,94	2,05▲	1,98	+0,015 (-0,036)▲	2,20▼	2,23▼	2,24▼	2,31	2,27	2,33	2,26▼	2,44▲	2,37▲	+0,024 (-0,050)▲	+0,009 (+0,009)▲
Burn-outklachten [% ja (score boven 3,20 op schaal 1 t/m 7)]	9,3%▼	10,8%	10,3%	11,0%	10,2%	11,2%	11,3%	12,9%▲	11,7%	+0,3% (+0,025)▲	15,7%▼	15,9%▼	17,1%	17,5%	17,9%	18,6%	16,5%▼	21,6%▲	19,2%	+0,5% (+0,037)▲	+0,2% (+0,009)▲
Verzuim laatste 12 maanden [% wel verzuimd]	50,8%	53,6%▲	55,5%▲	53,0%▲	51,7%	50,1%	46,1%▼	48,6%▼	48,6%▼	-0,8% (-0,042)▼	59,3%▲	61,2%▲	59,0%	59,0%	58,9%	55,7%	57,3%	55,4%▼	55,4%▼	-0,8% (-0,042)▼	+0,0% (+0,000)
Verzuim laatste 12 maanden; aantal werkklagen; niet=0-max=215 (Gemiddelde)	7,99	7,81	7,44	8,35▲	7,71	7,46	7,39	7,24	7,63	-0,068 (-0,008)	9,64	10,1	8,46	8,93	10,3	8,29▼	9,37	9,25	10,3▲	+0,046 (+0,005)	+0,113 (+0,006)
Met wat voor soort klacht heeft u de laatste keer verzuimd?																					
-1 Rugklachten	7,9%▲	8,5%▲	7,2%▲	6,5%	7,4%▲	6,3%	5,6%	5,1%▼	4,4%▼	-0,5% (-0,052)▼	9,7%▲	9,3%▲	8,2%▲	6,9%	8,0%▲	6,7%	6,6%	5,4%▼	5,3%▼	-0,5% (-0,057)▼	-0,1% (-0,004)
-2 Klachten nek, schouders, armen, polsen, handen	5,4%▲	4,4%	4,6%	4,5%	4,3%	5,4%▲	4,7%	4,1%	3,5%▼	-0,1% (-0,019)▼	6,2%▲	5,2%	4,7%	5,2%	4,5%	5,7%	4,7%	4,9%	4,3%▼	-0,1% (-0,016)▼	+0,0% (+0,001)
-3 Klachten heup, benen, knieën, voeten	4,0%	3,7%	4,7%▲	3,8%	4,7%▲	4,3%	4,0%	3,7%	4,0%	-0,0% (-0,003)	4,1%	4,6%	5,0%	4,9%	4,7%	4,3%	4,4%	4,3%	5,1%	+0,0% (+0,004)	+0,1% (+0,003)
-4 Klachten hart- en vaatstelsel	1,0%	1,1%	0,9%	1,5%	1,1%	1,3%	1,1%	1,1%	1,2%	+0,0% (+0,005)	1,0%	1,1%	1,4%	1,3%	1,1%	1,1%	1,0%	1,2%	1,0%	-0,0% (-0,004)	-0,0% (-0,005)
-5 Psychische klachten, overspannenheid, burn-out	4,1%	4,7%	3,7%	3,7%	4,0%	4,4%	4,1%	3,6%▼	5,4%▲	+0,1% (+0,011)▲	6,1%	5,5%	4,4%▼	5,4%	5,5%	5,5%	5,6%	5,3%	6,7%▲	+0,1% (+0,010)	+0,0% (+0,000)
-6 Vermoeidheid of concentratieproblemen	2,1%	1,8%	2,1%	1,9%	1,8%	2,0%	2,0%	2,2%	1,8%	-0,0% (-0,001)	2,5%	3,1%▲	2,3%	2,4%	2,9%	2,8%	2,2%	2,2%	1,8%▼	-0,1% (-0,017)▼	-0,0% (-0,008)▼
-7 Conflict op het werk	0,7%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%	0,6%	0,4%	-0,0% (-0,010)▼	0,9%	0,6%	0,6%	0,8%	0,6%	1,1%▲	0,4%	0,5%	0,6%	-0,0% (-0,008)	+0,0% (+0,000)

	AGRESSIE DOOR DERDEN																	INTERACTIE					
	NETSLICHTOFFERS								SLICHTOFFERS								B2 (p=2) P						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014							
	2,2%	2,5%	2,5%	2,8%	3,2%	2,6%	3,0%	2,7%	2,3%	+0,0%	+0,0%	3,6%	3,9%	2,9%	2,7%	3,2%	3,5%	2,3%	3,0%	B2 (p=2) P	-0,1%	-0,1%	-0,008
-8 Klachten luchtwegen	8,3%	9,0%	8,1%	8,0%	7,8%	7,5%	8,3%	6,7%	5,5%	-0,3%	-0,3%	8,8%	10,1%	8,5%	9,7%	8,4%	10,0%	8,9%	8,3%		-0,1%	-0,1%	+0,3%
-9 Klachten buik, maag of darmen	0,6%	0,7%	0,4%	0,7%	0,4%	0,6%	0,4%	0,4%	0,5%	-0,0%	-0,0%	0,5%	0,8%	0,6%	0,5%	0,8%	0,7%	0,5%	0,3%		-0,0%	-0,0%	-0,001
-11 Klachten oren of ogen	1,1%	0,9%	0,6%	1,1%	0,8%	1,1%	1,0%	0,9%	0,9%	+0,0%	+0,0%	0,6%	0,7%	1,2%	1,1%	1,3%	1,1%	0,9%	0,9%		+0,0%	+0,0%	+0,001
-12 Griep of verkoudheid	36,0%	35,9%	38,7%	35,0%	35,1%	33,3%	35,8%	35,9%	38,6%	+0,2%	+0,2%	31,8%	32,8%	35,5%	32,7%	33,3%	31,4%	34,4%	31,7%		+0,1%	+0,1%	-0,1%
-13 Hoofdpijn	3,9%	3,9%	4,2%	5,7%	4,2%	4,6%	5,2%	4,1%	4,2%	+0,0%	+0,0%	3,5%	3,4%	4,2%	5,7%	3,7%	5,6%	4,9%	3,7%		+0,1%	+0,1%	+0,003
-14 Klachten in verband met zwangerschap	1,6%	1,5%	1,6%	1,8%	1,2%	2,0%	1,8%	2,3%	1,7%	+0,1%	+0,1%	2,0%	2,1%	2,2%	2,5%	2,0%	2,1%	3,0%	2,4%		+0,0%	+0,0%	+0,001
-15 Overige klachten	8,1%	8,5%	8,2%	8,8%	9,2%	9,8%	7,7%	9,3%	9,8%	+0,2%	+0,2%	9,3%	8,6%	7,9%	9,0%	9,6%	9,3%	10,7%	10,7%		+0,3%	+0,3%	+0,004
-16 N.v.t., nog nooit verzuimd	13,1%	12,1%	11,9%	13,8%	14,2%	14,2%	14,9%	17,1%	15,8%	+0,5%	+0,5%	9,5%	8,3%	10,3%	9,4%	10,3%	9,9%	10,5%	11,0%		+0,4%	+0,4%	-0,1%
Individueel ziekteverzuimpercentage [de eltijsgecorrigeerd] [Gemiddelde]	4,58	4,64	4,41	4,93	4,66	4,46	4,38	4,33	4,54	-0,028	-0,028	5,53	5,93	4,83	5,23	6,01	4,92	5,55	5,68		+0,061	+0,061	+0,089
Percentage werknemers dat tevreden is over hun werk [% (zeer) tevreden]	82,1%	82,1%	83,4%	83,4%	83,7%	82,9%	82,8%	80,8%	81,5%	-0,2%	-0,2%	76,7%	77,7%	79,1%	80,2%	78,6%	80,7%	78,3%	76,3%		-0,1%	-0,1%	+0,0%
Percentage werknemers dat tevreden is over arbeidsomstandigheden [% (zeer) tevreden]	77,5%	79,6%	80,3%	83,3%	79,7%	79,8%	79,0%	76,9%	77,6%	-0,3%	-0,3%	64,5%	71,3%	68,8%	74,0%	68,3%	71,8%	66,2%	65,0%		-0,4%	-0,4%	-0,1%

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de t-test. Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: p<0,05 (en ▼): Significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (p = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie. Interactie: Toets op lineaire interactie tussen 'JAAR' en 'Agressie door derden' op elke (categorie van elke) rij-variabele (* = toets of B1=B2).

BIJLAGE 2B EFFECTEN VAN AGRESSIE EN GEWELD, NAAR NIET/WEL SLACHTOFFER, IN 2015

	AGRESSIE DOOR DERDEN		
	NIET-SLACHTOFFERS	SLACHTOFFERS	TOTAAL
N:	7.776	4.422	12.198
%:	64%	36%	100%
Ervaren gezondheid [% gaat wel, slecht of zeer slecht]	16,4%▼	21,2%▲	18,1%
Burn-out (schaal: 1=noot - 7=elke dag; 5 items) [Gemiddelde]	1,98▼	2,37▲	2,12
Burn-out klachten [% ja (score boven 3.20 op schaal 1 t/m 7)]	11,7%▼	19,2%▲	14,4%
Verzuim laatste 12 maanden [% wel verzuimd]	48,6%▼	55,4%▲	51,1%
Verzuim laatste 12 maanden; aantal werkdagen ; niet=0-max=215 [Gemiddelde]	7,63▼	10,3▲	8,58
Individueel ziekteverzuimpercentage [deeltijdgecorrigeerd] [Gemiddelde]	4,54▼	6,12▲	5,11
Met wat voor soort klacht heeft u de laatste keer verzuimd?			
· 1 Rugklachten	4,4%▼	5,3%▲	4,7%
· 2 Klachten nek, schouders, armen, polsen, handen	3,5%▼	4,3%▲	3,8%
· 3 Klachten heup, benen, knieën, voeten	4,0%▼	5,1%▲	4,4%
· 4 Klachten hart- en vaatstelsel	1,2%	1,0%	1,2%
· 5 Psychische klachten; overspannenheid, burn-out	5,4%▼	6,7%▲	5,8%
· 6 Vermoeidheid of concentratieproblemen	1,8%	1,8%	1,8%
· 7 Conflict op het werk	0,4%	0,6%	0,4%
· 8 Klachten luchtwegen	2,3%▼	3,0%▲	2,5%
· 9 Klachten buik, maag of darmen	5,5%▼	8,3%▲	6,5%
· 10 Huidklachten	0,5%	0,3%	0,4%
· 11 Klachten oren of ogen	0,9%	0,9%	0,9%
· 12 Grip of verouderheid	38,6%▲	34,8%▼	37,2%
· 13 Hoofdpijn	4,2%	3,7%	4,0%
· 14 Klachten in verband met zwangerschap	1,7%▼	2,4%▲	2,0%
· 15 Overige klachten	9,8%	10,7%	10,1%
· 16 N.v.t., nog nooit verzuimd	15,8%▲	11,0%▼	14,1%
Percentage werknemers dat tevreden is over hun werk [% (zeer) tevreden]	81,5%▲	76,3%▼	79,6%
Percentage werknemers dat tevreden is over arbeidsomstandigheden [% (zeer) tevreden]	77,6%▲	65,0%▼	73,0%

Nota. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 (horizontale vergelijkingen). Gemiddelden zijn getoetst met de t-test. Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: p<0,05 (en ▼). Significant hoge (lage) percentages en/of gemiddelden (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte.

BIJLAGE 3A BELEID TEGEN AGRESSIE EN GEWELD, NAAR NIET/WEL SLACHTOFFER, TREND ALLE JAREN

	AGRESSIE DOOR DERDEN																		INTERACTIE
	NIET-SLACHTOFFERS									SLACHTOFFERS									
	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015		2016		
N:	3.729	3.443	4.284	4.173	4.544	4.272	6.775	7.682	38.902	2.197	2.054	2.392	2.387	2.669	2.467	4.021	4.367	22.554	61.456
%:	9,6%	8,9%	11%	11%	12%	11%	17%	20%	100%	9,7%	9,1%	11%	11%	12%	11%	18%	19%	100%	100%
Maatregelen nodig tegen agressie/geweld derden?																			
- 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	55,9%	54,2%	54,9%	55,9%	56,4%	50,5%	59,7%	58,7%	+0,6% (+0,026)▲	15,1%	14,8%	15,7%	15,4%	13,8%	11,8%	14,3%	14,6%	-0,2% (-0,012)	-0,7% (-0,017)▼
- 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	37,9%	39,9%	39,4%	38,9%	39,2%	43,3%	35,8%	36,2%	-0,4% (-0,019)▼	54,9%	55,5%	54,2%	55,2%	56,9%	59,3%	57,4%	58,2%	+0,6% (+0,027)▲	+1,0% (+0,022)▲
- 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	5,2%	5,3%	5,0%	4,6%	4,0%	5,2%	4,1%	4,4%	-0,1% (-0,015)▼	26,0%	25,6%	25,6%	26,1%	25,9%	26,1%	25,2%	23,5%	-0,3% (-0,015)▼	-0,1% (-0,005)
- 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0,9%	0,6%	0,7%	0,6%	0,5%	1,0%	0,4%	0,7%	-0,0% (-0,006)	4,0%	4,0%	4,5%	3,2%	3,5%	2,8%	3,1%	3,6%	-0,1% (-0,016)▼	-0,1% (-0,009)▼
Maatregelbehoefte agressie/geweld derden [% wel nodig]	6,1%	5,9%	5,7%	5,2%	4,4%	6,2%	4,5%	5,1%	-0,2% (-0,016)▼	30,1%	29,7%	30,1%	29,4%	29,3%	28,9%	28,3%	27,1%	-0,4% (-0,021)▼	-0,2% (-0,008)▼

Noot: Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: $p < 0,05$ (en ▼): Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie. Interactie: toets op lineaire interactie tussen 'JAAR' en 'Agressie door derden' op elke (categorie van elke) rij-variabele (= toets of B1=B2).

BIJLAGE 3B BELEID TEGEN AGRESSIE EN GEWELD, NAAR REGIO, IN 2015

	VPT-REGIO															
	NOORD NEDERLAND	IJSSELLAND	TWENTE	NOORD- EN OOST-GELDERLAND	GELDERLAND- MIDDEN	GELDERLAND-ZUID	MIDDEN NEDERLAND	NOORD-HOLLAND	AMSTERDAM	HAAGLANDEN	HOLLANDS-MIDDEN	ROTTERDAM	ZUID-HOLLAND- ZUID	ZUID-WEST NEDERLAND	OOST-BRABANT	LIMBURG
N:	1.344	417	429	577	492	491	1.425	1.004	659	860	607	763	301	922	870	753
%:	11%	3,5%	3,6%	4,8%	4,1%	4,1%	12%	8,4%	5,5%	7,2%	5,1%	6,6%	2,5%	7,7%	7,3%	6,3%
Maatregelen nodig tegen agressie/geweld derden?																
- 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	41,1%	41,8%	42,7%	37,4%▼	41,8%	45,0%	45,5%▲	43,6%	42,2%	51,9%▲	39,8%	41,0%	39,5%	41,0%	44,3%	40,1%
- 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	47,9%▲	47,5%	45,2%	52,3%▲	45,6%	44,4%	41,2%▼	42,0%	43,4%	35,1%▼	46,5%	44,2%	47,1%	44,1%	42,7%	46,0%
- 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	9,5%▼	10,3%	10,9%	9,2%	11,0%	9,6%	10,9%	12,0%	12,4%	10,6%	11,7%	13,3%	11,6%	13,1%	11,8%	12,2%
- 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,5%	0,5%▼	1,3%	1,0%	1,5%	1,0%	2,4%	2,4%	1,9%	2,5%	2,0%	1,5%	1,8%	1,9%	1,3%	1,8%
Maatregelenbehoefte agressie/geweld derden [% wel nodig]	11,0%▼	10,7%	12,2%	10,2%▼	12,5%	10,5%	13,3%	14,4%	14,3%	13,0%	13,7%	14,7%	13,4%	14,9%	13,0%	13,9%

Noot: Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: $p < 0,05$ (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte.

BIJLAGE 3C BELEID TEGEN AGRESSIE EN GEWELD, NAAR REGIO, TREND 2010-2015

	TOTAAL	JAAR					B (0) P		
		2010	2011	2012	2013	2014		2015	
VPT-REGIO									
- 1. Noord Nederland									
	Maatregelen nodig tegen agressie/ geweld derden?								
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	40,3%	41,7%	41,0%	42,6%	35,2%▼	39,9%	41,1%	-0,3% (-0,009)
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	47,8%	45,6%	47,0%	45,1%	52,6%▲	48,1%	47,9%	+0,5% (+0,018)
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	10,3%	10,4%	10,4%	10,6%	10,7%	10,9%	9,5%	-0,1% (-0,008)
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,6%	2,2%	1,6%	1,6%	1,5%	1,2%	1,5%	-0,1% (-0,018)
	N	5.489	709	712	795	765	1.166	1.344	5.489
	Idem								
- 2. Usselland									
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	40,8%	39,1%	39,8%	39,4%	43,9%	40,1%	41,8%	+0,5% (+0,017)
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	47,8%	47,5%	49,0%	49,4%	44,2%	48,6%	47,5%	-0,2% (-0,005)
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	10,6%	11,9%	10,5%	10,1%	10,1%	10,8%	10,3%	-0,2% (-0,009)
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0,9%	1,5%	0,7%	1,1%	1,7%	0,5%	0,5%	-0,2% (-0,031)
	N	1.724	211	238	255	228	374	417	1.724
	Idem								
- 3. Twente									
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	40,9%	43,4%	42,5%	41,1%	41,0%	36,4%▼	42,7%	-0,5% (-0,019)
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,8%	43,8%	45,9%	45,9%	47,6%	50,9%	45,2%	+0,6% (+0,019)
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,2%	12,3%	10,5%	12,0%	10,1%	11,3%	10,9%	-0,2% (-0,008)
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,2%	0,5%	1,2%	1,0%	1,2%	1,5%	1,3%	+0,1% (+0,021)
	N	1.808	238	241	270	232	399	429	1.808
	Idem								
- 4. Noord- en Oost-Geleiderland									
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	37,9%	37,6%	36,4%	41,5%	32,3%▼	40,4%	37,4%	+0,1% (+0,003)
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	51,3%	49,1%	52,3%	49,0%	54,5%	50,4%	52,3%	+0,4% (+0,014)
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	9,9%	12,0%	10,7%	8,7%	11,8%	8,6%	9,2%	-0,5% (-0,027)
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0,9%	1,2%	0,6%	0,9%	1,3%	0,6%	1,0%	-0,0% (-0,003)
	N	2.483	311	339	398	330	528	577	2.483

	TOTAAL	JAAR							B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
-5 Gelderland-Midden									
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	41,7%	45,4%	40,8%	40,2%	38,3%	41,8%	-1,0% (-0,036)		
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,1%	41,3%	47,6%	47,5%	50,6%	45,6%	+1,2% (+0,042)		
3 We nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	10,8%	11,8%	9,4%	10,9%	10,6%	11,0%	-0,1% (-0,006)		
4 We nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,4%	1,2%	2,3%	1,5%	0,5%	1,5%	-0,1% (-0,009)		
N	2.010	260	287	265	425	492	2.010		
-6 Gelderland-Zuid									
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	41,5%	38,3%	37,2%	35,4%	44,7%	45,0%	+1,0% (+0,036)		
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,0%	43,5%	49,5%	51,1%	42,0%	44,4%	-0,6% (-0,021)		
3 We nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,3%	11,8%	11,4%	12,4%	11,9%	9,6%	-0,4% (-0,020)		
4 We nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,3%	1,4%	1,8%	1,1%	1,4%	1,0%	-0,1% (-0,011)		
N	1.874	251	267	270	377	491	1.874		
-7 Midden Nederland									
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	43,9%	42,0%	45,0%	36,2%	47,6%	45,5%	+0,8% (+0,028)		
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	42,8%	43,3%	43,7%	48,9%	40,4%	41,2%	-0,5% (-0,018)		
3 We nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,5%	12,1%	10,4%	13,5%	10,4%	10,9%	-0,4% (-0,019)		
4 We nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,8%	1,9%	1,0%	1,3%	1,6%	2,4%	+0,1% (+0,008)		
N	5.795	762	797	760	1.310	1.425	5.795		
-8 Noord-Holland									
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	38,4%	37,3%	36,2%	30,9%	40,5%	43,6%	+1,3% (+0,047)		
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,2%	47,2%	47,5%	52,9%	43,8%	42,0%	-1,2% (-0,041)		
3 We nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	13,5%	13,7%	14,1%	14,9%	13,8%	12,0%	-0,2% (-0,011)		
4 We nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,9%	1,9%	2,2%	1,2%	1,9%	2,4%	+0,1% (+0,011)		
N	4.500	637	668	596	999	1.004	4.500		
-9 Amsterdam									
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	41,1%	43,2%	37,5%	41,5%	41,4%	42,2%	+0,1% (+0,005)		
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	42,5%	41,4%	44,5%	44,4%	41,7%	43,4%	+0,5% (+0,017)		
3 We nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	14,4%	13,6%	15,3%	11,8%	16,3%	12,4%	-0,4% (-0,020)		
4 We nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,9%	1,8%	2,7%	2,3%	0,6%	1,9%	-0,2% (-0,027)		
N	2.726	370	409	362	572	659	2.726		

	TOTAAL	JAAR							B (9) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hierniet	47,9%	44,0%	47,4%	41,4%▼	42,0%▼	54,3%▲	51,9%▲	+1,9% (+0,068)▲	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	38,2%	40,1%	39,9%	41,9%	43,2%▲	33,9%▼	35,1%▼	-1,4% (-0,049)▼	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,5%	11,8%	10,8%	14,4%▲	13,2%	9,6%	10,6%	-0,4% (-0,022)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,4%	4,1%▲	1,8%	2,2%	1,7%	2,2%	2,5%	-0,2% (-0,018)	
N	3.558	474	484	500	482	758	860	3.558	
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hierniet	41,5%	37,9%	43,3%	45,3%	38,0%	44,0%	39,8%	+0,0% (+0,001)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	45,5%	48,7%	44,6%	44,4%	48,8%	42,1%	46,5%	-0,4% (-0,013)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,4%	11,8%	11,1%	9,8%	12,0%	11,9%	11,7%	+0,1% (+0,008)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,5%	1,6%	1,0%	0,6%	1,2%	2,0%	2,0%	+0,2% (+0,028)	
N	2.595	337	342	398	341	571	607	2.595	
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hierniet	40,2%	39,1%	41,8%	39,0%	36,7%	42,5%	41,0%	+0,4% (+0,013)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	43,2%	43,6%	42,6%	43,4%	44,9%	40,7%	44,2%	-0,0% (-0,001)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	14,3%	13,8%	14,2%	15,4%	15,0%	14,2%	13,3%	-0,1% (-0,007)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,4%	3,4%	1,4%	2,2%	3,4%	2,6%	1,5%	-0,2% (-0,020)	
N	3.539	524	461	526	531	713	783	3.539	
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hierniet	41,1%	46,4%	47,1%	37,3%	33,6%▼	42,3%	39,5%	-1,2% (-0,044)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	45,9%	37,6%▼	40,8%	50,4%	53,7%▲	45,6%	47,1%	+1,5% (+0,053)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,2%	13,4%	10,0%	10,9%	9,9%	11,2%	11,6%	-0,1% (-0,005)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,8%	2,7%	2,1%	1,3%	2,9%	1,0%	1,8%	-0,2% (-0,024)	
N	1.325	173	192	179	162	318	301	1.325	
Idem									
1 Niet nodig, want het speelt hierniet	39,4%	39,7%	38,3%	39,3%	32,9%▼	42,3%▲	41,0%	+0,5% (+0,018)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	45,4%	45,2%	47,0%	45,1%	49,5%▲	43,8%	44,1%	-0,4% (-0,014)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	13,7%	13,1%	13,6%	14,2%	15,7%	13,1%	13,1%	-0,1% (-0,004)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,5%	2,0%	1,2%	1,4%	1,9%	0,8%▼	1,9%	-0,0% (-0,005)	
N	4.002	560	514	557	541	907	922	4.002	

	TOTAAL	JAAR							B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
15 Oost-Brabant									
Idem									
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	41,0%	39,5%	40,2%	40,1%	36,2%▼	42,4%	44,3%▲	+0,9% (+0,033)▲	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,2%	47,5%	47,0%	48,8%	51,3%▲	44,0%	42,7%▼	-1,1% (-0,037)▼	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,4%	11,1%	11,5%	9,8%	11,7%	12,1%	11,8%	+0,2% (+0,012)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,4%	2,0%	1,3%	1,3%	0,8%	1,6%	1,3%	-0,1% (-0,012)	
N	3.628	486	498	508	483	783	870	3.628	
16 Limburg									
Idem									
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	38,9%	38,0%	41,3%	40,1%	34,1%▼	39,0%	40,1%	+0,1% (+0,002)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	45,6%	46,7%	41,9%	45,0%	48,5%	44,9%	46,0%	+0,2% (+0,007)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	13,9%	13,7%	15,2%	13,6%	15,6%	14,5%	12,2%	-0,3% (-0,016)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,6%	1,6%	1,6%	1,3%	1,7%	1,6%	1,8%	+0,1% (+0,007)	
N	2.989	387	386	430	413	619	753	2.989	
TOTAAL									
Idem									
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	41,1%	40,8%	41,2%	40,6%	36,4%▼	42,8%▲	42,8%▲	+0,4% (+0,016)▲	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	45,2%	44,7%	44,9%	45,8%	49,1%▲	43,8%▼	44,2%▼	-0,2% (-0,007)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	12,0%	12,4%	12,4%	12,0%	12,9%▲	12,0%	11,3%▼	-0,2% (-0,011)▼	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,7%	2,1%▲	1,6%	1,6%	1,6%	1,4%▼	1,7%	-0,0% (-0,006)	
N	50.045	6.709	6.578	7.242	6.762	10.819	11.935	50.045	
VPT-REGIO									
1 Noord Nederland									
Maatregelbehoefte agressie/geweld derden [% wel nodig]	11,9%	12,6%	12,0%	12,3%	12,2%	12,0%	11,0%	-0,3% (-0,014)	
N	5.489	709	712	795	765	1.166	1.344	5.489	
2 Usselland									
Idem	11,5%	13,4%	11,2%	11,2%	11,9%	11,2%	10,7%	-0,3% (-0,018)	
N	1.724	211	238	255	228	374	417	1.724	
3 Twente									
Idem	12,3%	12,8%	11,6%	13,0%	11,4%	12,8%	12,2%	-0,0% (-0,001)	
N	1.808	238	241	270	232	399	429	1.808	
4 Noord- en Oost-Gelderland									
Idem	10,8%	13,2%	11,3%	9,5%	13,1%	9,2%	10,2%	-0,5% (-0,027)	
N	2.483	311	339	398	330	528	577	2.483	

	TOTAAL	JAAR										B (9) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015					
· 5 Gelderland-Midden	Idem	12,2%	12,9%	13,0%	11,7%	12,4%	11,1%	12,5%	-0,2% (-0,009)			
	N	2.010	280	260	287	265	425	492	2.010			
· 6 Gelderland-Zuid	Idem	12,5%	13,1%	12,9%	13,2%	13,5%	13,3%	10,5%	-0,4% (-0,023)			
	N	1.874	251	218	267	270	377	491	1.874			
· 7 Midden Nederland	Idem	13,3%	14,0%	15,6%	11,3%	14,8%	12,0%	13,3%	-0,3% (-0,015)			
	N	5.795	762	741	797	760	1.310	1.425	5.795			
· 8 Noord-Holland	Idem	15,4%	15,6%	14,8%	16,3%	16,2%	15,7%	14,4%	-0,1% (-0,006)			
	N	4.500	637	596	668	596	999	1.004	4.500			
· 9 Amsterdam	Idem	16,4%	15,4%	20,7%▲	18,0%	14,1%	16,9%	14,3%	-0,6% (-0,029)			
	N	2.726	370	355	409	362	572	659	2.726			
· 10 Haaglanden	Idem	13,9%	15,9%	12,7%	16,7%	14,9%	11,8%	13,0%	-0,6% (-0,028)			
	N	3.558	474	484	500	482	758	860	3.558			
· 11 Hollands-Midden	Idem	12,9%	13,4%	12,1%	10,3%	13,2%	13,9%	13,7%	+0,3% (+0,017)			
	N	2.595	337	342	398	341	571	607	2.595			
· 12 Rotterdam	Idem	16,6%	17,3%	15,7%	17,6%	18,4%	16,8%	14,7%	-0,3% (-0,015)			
	N	3.539	524	461	526	531	713	783	3.539			
· 13 Zuid-Holland-Zuid	Idem	13,0%	16,1%	12,0%	12,2%	12,8%	12,1%	13,4%	-0,3% (-0,015)			
	N	1.325	173	192	179	162	318	301	1.325			
· 14 Zuid-West Nederland	Idem	15,1%	15,1%	14,8%	15,6%	17,6%	13,8%	14,9%	-0,1% (-0,005)			
	N	4.002	560	514	557	541	907	922	4.002			
· 15 Oost-Brabant	Idem	12,8%	13,1%	12,8%	11,1%	12,5%	13,6%	13,0%	+0,1% (+0,007)			
	N	3.628	486	498	508	483	783	870	3.628			
· 16 Limburg	Idem	15,5%	15,3%	16,8%	14,9%	17,4%	16,1%	13,9%	-0,3% (-0,013)			
	N	2.989	387	386	430	413	619	753	2.989			
TOTAAL	Idem	13,7%	14,4%	14,0%	13,6%	14,5%▲	13,4%	13,0%▼	-0,2% (-0,012)▼			
	N	50.045	6.709	6.578	7.242	6.762	10.819	11.935	50.045			

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 (horizontale vergelijkkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲; p<0,05 (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie.

BIJLAGE 3D BELEID TEGEN AGRESSIE EN GEWELD, NAAR SECTOR, IN 2015

	BZK-SECTOREN																							
	PRIMAIR ONDERWIJS	VOORTGEZET ONDERWIJS	MBO	HBO	WO	ZIEKENHUIZEN	AMBULANCEDIENST	GGZ	VVT	GEHANDICAPTENZORG	JEUGDZORG	OVERIG WELZIJN	POLITIE	BRANDWEER	JUSTITIE EN JUSTITIELE DIENSTEN	DEFENSIE	MINISTERIES (INCL. BUITENLANDSE ZAKEN)	GEMEENTEN, PROVINCIËS	ANDER TYPE OPENBAAR BESTUUR	PUBLIEKRECHTELIJKE BEDRIJFSORGANEN	OPENBAAR STADS- EN STREEKVERVOER	OPENBAAR VERVOER PER SPOOR	VERPLICHTE SOCIALE VERZEKERINGEN	
N:	1.029	710	259	311	451	1.586	23	442	2.247	846	154	789	354	77	243	345	498	994	329	35	127	88	115	
%:	8,5%	5,9%	2,1%	2,6%	3,7%	13%	0,2%	3,7%	19%	7,0%	1,3%	6,5%	2,9%	0,6%	2,0%	2,9%	4,1%	8,2%	2,7%	0,3%	1,1%	0,7%	1,0%	
Maatregelen nodig tegen agressie/ geweld dierden?																								
· 1 Niet nodig, want het speelt hier niet	49,5%▲	39,7%	46,4%	67,6%▲	74,8%▲	36,5%▲	6,6%▼	18,2%▼	37,4%▼	26,1%▼	22,5%▼	57,6%▲	25,7%▼	36,0%	47,2%	55,7%▲	60,3%▲	46,1%▲	53,7%▲	80,4%▲	18,4%▼	27,3%▼	38,2%	
· 2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	36,3%▼	46,4%	39,3%	26,9%▼	22,4%▼	53,3%▲	68,5%▲	54,6%▲	49,4%▲	53,2%▲	50,1%	34,6%▼	42,9%	47,7%	40,8%	40,3%	35,8%▼	44,2%	36,3%▼	14,2%▼	47,4%	33,8%▼	54,6%▲	
· 3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	13,0%	11,8%	10,5%	4,4%▼	2,4%▼	9,1%▼	25,0%▲	23,3%▲	11,0%	19,0%▲	26,3%▲	6,6%▼	27,0%▲	16,3%	9,5%	3,2%▼	3,3%▼	7,9%▼	8,3%	5,4%	31,6%▲	34,2%▲	5,7%	
· 4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,2%	2,1%	3,8%▲	1,1%	0,4%▼	1,1%▼	0%	4,0%▲	2,1%	1,7%	1,1%	1,2%	4,3%▲	0%	2,5%	0,8%	0,6%	1,8%	1,7%	0%	2,7%	4,6%▲	1,5%	
Maatregelhoeft agressie/ geweld dierden [% wel nodig]	14,2%	13,9%	14,3%	5,5%▼	2,8%▼	10,2%▼	25,0%	27,2%▲	13,1%	20,7%▲	27,4%▲	7,8%▼	31,3%▲	16,3%	12,0%	4,0%▼	4,0%▼	9,7%▼	10,0%	5,4%	34,3%▲	38,9%▲	7,2%	

Noot: Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: p<0,05 (en ▼): Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte.

BIJLAGE 3E BELEID TEGEN AGRESSIE EN GEWELD, NAAR SECTOR, TREND 2010-2015

	JAAR						B. (n) P
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
BZK-SECTOREN							
- 1 Primaironderwijs							
Maatregelen nodig tegen agressie/ geweld derden?							
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	54,7%▲	46,9%	52,3%	41,3%▼	48,8%	49,5%	-0,7% (-0,024)
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	33,5%	38,0%	35,3%	43,5%▲	37,0%	36,3%	+0,4% (+0,013)
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	9,4%▼	13,1%	10,5%	12,9%	12,8%	13,0%	+0,5% (+0,030)
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,5%	2,0%	1,8%	2,3%	1,4%	1,2%	-0,2% (-0,031)▼
N	563	516	562	555	890	1.029	4.114
- 2 Voortgezet onderwijs							
Idem							
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	39,3%	34,0%▼	38,4%	39,2%	43,0%▲	39,7%	+0,8% (+0,029)
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	44,3%	47,0%	45,2%	47,2%	43,8%	46,4%	+0,1% (+0,003)
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	14,7%	16,0%	13,9%	12,4%	11,8%	11,8%	-0,8% (-0,040)▼
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,8%	3,0%	2,5%	1,3%	1,5%	2,1%	-0,1% (-0,013)
N	392	356	421	396	629	710	2.904
- 3 MBO							
Idem							
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	45,1%	36,0%▼	44,0%	41,2%	45,4%	46,4%	+1,0% (+0,035)
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	42,4%	52,0%▲	45,6%	43,8%	40,9%	39,3%	-1,5% (-0,054)
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,1%	10,7%	10,1%	13,9%	12,8%	10,5%	+0,1% (+0,008)
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,4%	1,2%	0,3%	1,2%	1,0%	3,8%▲	+0,4% (+0,057)▲
N	177	177	207	157	251	259	1.229
- 4 HBO							
Idem							
1 Niet nodig, want het speelt hier niet	60,3%	59,3%	58,1%	52,2%▼	69,4%▲	67,6%▲	+2,1% (+0,077)▲
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	34,8%	33,2%	35,8%	41,0%▲	26,0%▼	26,9%▼	-2,0% (-0,073)▼
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	3,3%	6,8%	5,0%	5,2%	3,8%	4,4%	-0,1% (-0,011)
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,5%	0,8%	1,1%	1,6%	0,7%	1,1%	-0,1% (-0,009)
N	133	126	148	156	225	311	1.098

	JAAR							B (p) P
	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
-5 WO								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	80,0%▲	75,0%	66,1%▼	65,3%▼	73,5%	74,8%	-0,3% (-0,011)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	18,0%	22,6%	29,6%▲	31,2%▲	21,6%	22,4%	+0,1% (+0,003)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	0,6%	2,0%	2,9%	3,2%	4,0%	2,4%	+0,3% (+0,034)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,4%	0,4%	1,4%	0,3%	0,9%	0,4%	-0,1% (-0,022)	
N	170	228	187	171	379	451	1.585	
-6 Ziekenhuizen								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	38,4%▲	34,7%	34,2%	31,0%▼	35,0%	36,5%	-0,2% (-0,006)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	48,2%▼	52,6%	53,1%	57,0%▲	53,1%	53,3%	+0,7% (+0,026)▲	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	11,3%	11,8%	10,9%	10,9%	10,9%	9,1%▼	-0,4% (-0,024)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,1%▲	0,9%	1,8%	1,1%	1,0%	1,1%	-0,2% (-0,024)	
N	887	814	912	881	1.373	1.586	6.454	
-7 Ambulancedienst								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	6,9%	21,5%	4,5%	4,6%	14,9%	6,6%	-0,2% (-0,012)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	65,4%	69,9%	56,0%	68,5%	62,7%	68,5%	+0,5% (+0,019)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	27,7%	4,4%	35,3%	23,9%	22,4%	25,0%	+0,1% (+0,005)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0%	4,2%	4,2%	3,0%	0%	0%	-0,4% (-0,059)	
N	14	9	16	19	20	23	102	
-8 GGZ								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	16,0%	12,9%	15,4%	12,1%	18,5%	18,2%	+0,8% (+0,037)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	57,0%	58,0%	54,6%	59,6%	56,7%	54,6%	-0,4% (-0,013)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	23,3%	27,5%	27,0%	25,6%	22,4%	23,3%	-0,5% (-0,021)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	3,7%	1,6%	3,1%	2,7%	2,4%	4,0%	+0,1% (+0,011)	
N	272	206	259	250	424	442	1.853	
-9 VVT								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	34,8%	40,4%▲	38,9%	33,8%▼	37,7%	37,4%	+0,0% (+0,001)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	52,2%	46,4%▼	48,7%	51,4%	49,4%	49,4%	-0,1% (-0,002)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	10,8%	11,7%	10,7%	12,7%	11,2%	11,0%	-0,0% (-0,000)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,3%	1,5%	1,7%	2,1%	1,7%	2,1%	+0,0% (+0,003)	
N	1.179	1.204	1.427	1.342	2.119	2.247	9.518	

		JAAR							B (g) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
· 10 Gehandicaptenzorg	Idem								
	1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	24,5%	24,8%	20,0%▼	19,9%▼	25,3%	26,1%	+0,5% (+0,020)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	50,4%	52,8%	55,9%	57,4%▲	50,9%	53,2%	+0,1% (+0,002)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	22,7%	21,4%	23,5%	20,8%	21,1%	19,0%	-0,7% (-0,029)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,3%	1,1%	0,6%▼	1,9%	2,7%▲	1,7%	+0,1% (+0,014)	
N	397	447	470	481	784	846	3.425		
· 11 Jeugdzorg	Idem								
	1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	17,1%	18,0%	14,9%	9,2%▼	15,7%	22,5%▲	+0,7% (+0,034)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	51,9%	50,9%	61,2%	59,2%	56,4%	50,1%	-0,2% (-0,007)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	29,0%	29,4%	21,5%	25,9%	27,0%	26,3%	-0,3% (-0,013)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,9%	1,7%	2,3%	5,6%▲	0,8%	1,1%	-0,2% (-0,024)	
N	89	94	104	91	146	154	677		
· 12 Overig welzijn	Idem								
	1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	58,3%	56,4%	62,6%▲	54,6%	60,7%	57,6%	+0,0% (+0,001)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	32,2%	36,2%	31,4%	36,7%	29,6%▼	34,6%	-0,1% (-0,003)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	8,5%	5,7%	5,5%	7,9%	8,7%	6,6%	+0,1% (+0,004)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,0%	1,8%	0,5%	0,8%	0,9%	1,2%	-0,0% (-0,004)	
N	478	535	548	436	685	789	3.471		
· 13 Politie	Idem								
	1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	18,3%	18,9%	18,8%	16,8%	26,0%▲	25,7%▲	+1,8% (+0,075)▲	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,1%	48,9%	46,1%	59,2%▲	44,4%	42,9%	-0,9% (-0,030)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	30,5%	29,6%	32,5%	19,4%▼	27,3%	27,0%	-0,9% (-0,034)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	5,1%	2,5%	2,6%	4,6%	2,3%	4,3%	-0,0% (-0,003)	
N	183	174	188	205	283	354	1.386		
· 14 Brandweer	Idem								
	1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	23,2%	38,2%	48,3%	17,3%▼	46,2%	36,0%	+1,3% (+0,036)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	54,9%	45,8%	31,4%	63,2%	46,9%	47,7%	+0,3% (+0,009)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	21,9%	16,0%	17,2%	19,5%	6,9%▼	16,3%	-1,3% (-0,052)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0%	0%	3,0%▲	0%	0%	0%	-0,3% (-0,076)	
N	11	5	27	28	81	77	229		

	JAAR							B (p) P
	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
- 15 Justitie en Justitiële diensten								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeeit hier niet	38,2%	45,8%	34,5%	33,8%▼	46,1%	47,2%	+1,7% (+0,060)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	48,8%	41,0%	50,9%	51,9%	41,0%	40,8%	-1,4% (-0,051)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	12,0%	11,4%	14,1%	14,3%	12,6%	9,5%	-0,4% (-0,023)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,0%	1,8%	0,5%	0%	0,4%	2,5%▲	+0,2% (+0,027)	
N	124	116	130	116	234	243	963	
- 16 Defensie								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeeit hier niet	30,6%▼	36,2%	32,7%▼	33,0%▼	49,8%	55,7%▲	+5,3% (+0,189)▲	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	64,6%▲	61,4%▲	65,9%▲	62,0%▲	45,1%▼	40,3%▼	-5,5% (-0,193)▼	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	4,9%	2,4%	1,4%	4,2%	5,1%	3,2%	-0,0% (-0,000)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0%	0%	0%	0,7%	0%	0,8%	+0,2% (+0,045)	
N	118	95	81	95	249	345	984	
- 17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeeit hier niet	56,6%	61,8%	54,6%▼	58,6%	63,6%▲	60,3%	+0,8% (-0,029)	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	39,8%	33,8%	41,2%▲	36,1%	31,9%▼	35,8%	-0,9% (-0,032)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	2,8%	4,0%	3,8%	5,3%	4,2%	3,3%	+0,1% (+0,008)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0,8%	0,3%	0,4%	0%	0,3%	0,6%	-0,0% (-0,004)	
N	340	355	410	315	431	498	2.348	
- 18 Gemeenten, provincies								
Idem								
1 Niet nodig, want hetspeeit hier niet	43,7%	41,3%	43,5%	42,6%	48,1%▲	46,1%	+0,9% (+0,033)▲	
2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	44,9%	47,7%	46,0%	45,9%	43,3%	44,2%	-0,5% (-0,017)	
3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	9,4%	8,7%	9,1%	10,3%	7,0%	7,9%	-0,4% (-0,023)	
4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,9%	2,3%	1,4%	1,3%	1,6%	1,8%	-0,1% (-0,009)	
N	740	696	700	665	942	994	4.738	

	JAAR										B (g) P	
	2010	2011	2012	2013	2014	2015						
-19 Ander type openbaar bestuur	Idem											
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	45,3%▼	56,5%	47,4%	48,9%	55,9%	53,7%				+1,3% (+0,044)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	46,5%▲	36,5%	43,5%	43,6%	35,2%	36,3%				-1,7% (-0,069)▼	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	6,8%	6,5%	7,5%	6,1%	7,7%	8,3%				+0,3% (+0,020)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	1,3%	0,5%	1,5%	1,5%	1,2%	1,7%				+0,1% (+0,015)	
N	224	227	254	215	343	329					1.592	
-20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	Idem											
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	34,0%▼	42,3%	68,0%	50,1%	73,5%	80,4%				+8,6% (+0,299)▲	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	66,0%▲	57,7%	32,0%	0%	26,5%	14,2%▼				-9,5% (-0,342)▼	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	0%	0%	0%	49,9%▲	0%	5,4%				+0,9% (+0,082)	
	N	7	5	7	1	29	35				84	
-21 Openbaar stads- en streekvervoer	Idem											
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	20,5%	19,3%	23,7%	15,7%	25,3%	18,4%				-0,0% (-0,000)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	25,8%▼	30,1%	38,7%	40,3%	46,4%	47,4%▲				+4,5% (+0,161)▲	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	44,8%▲	43,1%	31,8%	41,1%	21,0%▼	31,6%				-3,5% (-0,130)▼	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	8,8%	7,5%	5,8%	2,8%	7,3%	2,7%				-0,9% (-0,072)	
N	92	86	88	78	118	127				590		
-22 Openbaar vervoer per spoor	Idem											
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	27,5%	32,6%	26,9%	23,4%	27,0%	27,3%				-0,4% (-0,017)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	26,0%	30,3%	31,3%	28,8%	32,7%	33,8%				+1,3% (+0,050)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	44,3%	32,2%	33,0%	43,3%	38,9%	34,2%				-0,8% (-0,028)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,2%	4,9%	8,8%	4,5%	1,4%	4,6%				-0,1% (-0,010)	
N	47	39	35	44	96	88				348		
-23 Verplichte sociale verzekeringen	Idem											
	1 Niet nodig, want het speelt hier niet	32,1%	31,2%	33,2%	17,2%▼	41,8%	38,2%				+1,6% (+0,061)	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	56,0%	61,7%	54,6%	73,7%▲	55,0%	54,6%				-0,8% (-0,030)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	10,0%	7,1%	12,1%	9,1%	3,1%	5,7%				-1,0% (-0,070)	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	0%	0%	0%	0%	0%	1,5%▲				+0,3% (+0,075)	
N	71	70	60	67	86	115				469		

	Idem	JAAR							B (p) P
		2010	2011	2012	2013	2014	2015		
TOTAAL									
	1 Niet nodig, want hetspeelt hier niet	40,8%	41,2%	40,6%	36,4%▼	42,8%▲	42,7%▲	+0,4% (+0,015)▲	
	2 Niet nodig, er zijn al voldoende maatregelen	44,7%	44,9%	45,8%	49,1%▲	43,8%▼	44,2%▼	-0,2% (-0,007)	
	3 Wel nodig, genomen maatregelen zijn onvoldoende	12,4%	12,4%	12,0%	12,9%▲	12,0%	11,3%▼	-0,2% (-0,010)▼	
	4 Wel nodig, er zijn nog geen maatregelen genomen	2,1%▲	1,6%	1,6%	1,6%	1,4%▼	1,8%	-0,0% (-0,006)	
	N	6.709	6.578	7.242	6.762	10.819	12.052	50.162	
BZK-SECTOREN									
- 1 Primair onderwijs	Maatregelbehoefte agressie/geweld derden [% wel nodig]	11,8%	15,1%	12,3%	15,1%	14,2%	14,2%	+0,3% (+0,016)	
	N	563	516	562	555	890	1.029	4.114	
- 2 Voortgezet onderwijs	Idem	16,4%	19,0%▲	16,4%	13,7%	13,2%	13,9%	-0,9% (-0,043)▼	
	N	392	356	421	396	629	710	2.904	
- 3 MBO	Idem	12,5%	11,9%	10,4%	15,1%	13,7%	14,3%	+0,5% (+0,028)	
	N	177	177	207	157	251	259	1.229	
- 4 HBO	Idem	4,8%	7,5%	6,1%	6,8%	4,6%	5,5%	-0,2% (-0,013)	
	N	133	126	148	156	225	311	1.098	
- 5 WO	Idem	2,0%	2,5%	4,3%	3,5%	4,9%	2,8%	+0,2% (+0,020)	
	N	170	228	187	171	379	451	1.585	
- 6 Ziekenhuizen	Idem	13,4%	12,7%	12,8%	12,0%	11,9%	10,2%▼	-0,6% (-0,031)▼	
	N	887	814	912	881	1.373	1.586	6.454	
- 7 Ambulancedienst	Idem	27,7%	8,6%	39,5%	26,9%	22,4%	25,0%	-0,3% (-0,012)	
	N	14	9	16	19	20	23	102	
- 8 GGZ	Idem	27,0%	29,1%	30,1%	28,3%	24,9%	27,2%	-0,4% (-0,016)	
	N	272	206	259	250	424	442	1.853	
- 9 VVT	Idem	13,1%	13,2%	12,4%	14,8%	12,9%	13,1%	+0,0% (+0,001)	
	N	1.179	1.204	1.427	1.342	2.119	2.247	9.518	
- 10 Gehandicaptenzorg	Idem	25,0%	22,5%	24,1%	22,7%	23,8%	20,7%	-0,6% (-0,023)	
	N	397	447	470	481	784	846	3.425	

	JAAR										B (9) P
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2015	2015	2015	
· 11 Jeugdzorg	Idem	31,0%	31,1%	23,9%	31,6%	27,9%	27,4%	27,4%	27,9%	27,4%	-0,5% (-0,021)
N	N	89	94	104	91	146	154	154	146	154	677
· 12 Overig welzijn	Idem	9,5%	7,5%	6,0%▼	8,7%	9,6%	7,8%	7,8%	9,6%	7,8%	+0,0% (+0,002)
N	N	478	535	548	436	685	789	789	685	789	3.471
· 13 Politie	Idem	35,6%	32,1%	35,1%	24,0%▼	29,6%	31,3%	31,3%	29,6%	31,3%	-0,9% (-0,034)
N	N	183	174	188	205	283	354	354	283	354	1.386
· 14 Brandweer	Idem	21,9%	16,0%	20,2%	19,5%	6,9%▼	16,3%	16,3%	6,9%▼	16,3%	-1,7% (-0,064)
N	N	11	5	27	28	81	77	77	81	77	229
· 15 Justitie en justitiële diensten	Idem	13,0%	13,2%	14,6%	14,3%	12,9%	12,0%	12,0%	12,9%	12,0%	-0,3% (-0,013)
N	N	124	116	130	116	234	243	243	234	243	963
· 16 Defensie	Idem	4,9%	2,4%	1,4%	5,0%	5,1%	4,0%	4,0%	5,1%	4,0%	+0,2% (+0,013)
N	N	118	95	81	95	249	345	345	249	345	984
· 17 Ministeries (incl. buitenlandse zaken)	Idem	3,6%	4,3%	4,2%	5,3%	4,5%	4,0%	4,0%	4,5%	4,0%	+0,1% (+0,006)
N	N	340	355	410	315	431	498	498	431	498	2.348
· 18 Gemeenten, provincies	Idem	11,3%	11,0%	10,5%	11,5%	8,6%	9,7%	9,7%	8,6%	9,7%	-0,4% (-0,025)
N	N	740	696	700	665	942	994	994	942	994	4.738
· 19 Ander type openbaar bestuur	Idem	8,2%	7,0%	9,1%	7,5%	8,9%	10,0%	10,0%	8,9%	10,0%	+0,4% (+0,025)
N	N	224	227	254	215	343	329	329	343	329	1.592
· 20 Publiekrechtelijke bedrijfsorganen	Idem	0%	0%	0%	49,9%▲	0%	5,4%	5,4%	0%	5,4%	+0,9% (+0,082)
N	N	7	5	7	1	29	35	35	1	29	84
· 21 Openbaar stads- en streekvervoer	Idem	53,7%▲	50,6%▲	37,6%	44,0%	28,2%▼	34,3%	34,3%	28,2%▼	34,3%	-4,4% (-0,160)▼
N	N	92	86	88	78	118	127	127	78	118	590
· 22 Openbaar vervoer perspoor	Idem	46,5%	37,0%	41,8%	47,8%	40,3%	38,9%	38,9%	47,8%	40,3%	-0,9% (-0,032)
N	N	47	39	35	44	96	88	88	44	96	348
· 23 Verplichte sociale verzekeringen	Idem	10,0%	7,1%	12,1%	9,1%	3,1%	7,2%	7,2%	9,1%	3,1%	-0,8% (-0,052)
N	N	71	70	60	67	86	115	115	67	86	469
TOTAAL	Idem	14,4%	14,0%	13,6%	14,5%▲	13,4%	13,1%▼	13,1%▼	14,5%▲	13,4%	-0,2% (-0,012)▼
N	N	6.709	6.578	7.242	6.762	10.819	12.052	12.052	10.819	12.052	50.162

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson χ^2 (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲: p < 0,05 (en ▼): Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt - gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie.

BIJLAGE 4A RELATIE TUSSEN BELEID EN SLACHTOFFERSCHAP, OVERZICHT VAN DE SECTOREN MET DE STERKSTE DALING IN AGRESSIE DOOR DERDEN

	SLACHTOFFERSCHAP IN SECTOR																	INTERACTIE AB (Δ) P		
	OVERIGE SECTOREN									AGRESSIE DERDEN DAALT SIGN.: VO. WO. GEHANDICAPTE NZORG, OVERIG WELZIJN, POLITIE, JUSTITIE, DEFENSIE, GEMEENTEN/PROV.										
	JAAR																			
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	B1 (Δ) P	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	B2 (Δ) P
N:	3.688	3.737	3.435	4.176	4.001	4.546	4.254	6.735	7.429	42.000	2.260	2.297	2.164	2.633	2.671	2.739	2.589	4.232	4.791	26.376
%:	8,8%	8,9%	8,2%	9,9%	9,5%	11%	10%	16%	18%	100%	8,6%	8,7%	8,2%	10,0%	10%	10%	9,8%	16%	18%	100%
Agressie door derden [%slachtoffers]	36,0%	37,5%	38,7%	36,4%	37,4%	37,8%	37,9%	39,9%	39,2%	+0,4%	37,6%	36,4%	35,1%	34,9%	35,1%	35,7%	34,2%	32,5%	31,7%	-0,6%
										(+0,019)▲										(-0,036)▼

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲; p<0,05 (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie. Interactie: Toets op lineaire interactie tussen 'JAAR' en 'SLACHTOFFERSCHAP IN SECTOR' op elke (categorie van elke) rij-variabele (= toets of B1=B2).

BIJLAGE 4B RELATIE TUSSEN BELEID EN SLACHTOFFERSCHAP, TREND IN MAATREGLBEHOEFTE, NAAR SECTOR, NAAR GEEN/WEL DALING IN SLACHTOFFERSCHAP

	SLACHTOFFERSCHAP IN SECTOR																	INTERACTIE AB (Δ) P	
	OVERIGE SECTOREN									AGRESSIE DERDEN DAALT SIGN.: VO. WO. GEHANDICAPTE NZORG, OVERIG WELZIJN, POLITIE, JUSTITIE, DEFENSIE, GEMEENTEN/PROV.									
	JAAR																		
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	B1 (Δ) P	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	B2 (Δ) P	
Maatregelbehoefte agressie/geweld derden [%winnodig]	6,0%	5,7%	5,6%	5,0%	4,3%	6,3%	4,5%	5,0%	-0,1%	6,4%	6,2%	5,7%	5,5%	4,6%	6,0%	4,5%	5,2%	-0,2%	
N	2.285	2.059	2.596	2.460	2.802	2.591	3.960	4.454	23.208	1.444	1.384	1.688	1.713	1.742	1.681	2.815	3.228	15.694	
Idem	28,0%	29,4%	29,2%	29,6%	28,4%	28,9%	26,5%	26,3%	-0,4%	33,4%	30,1%	31,6%	29,1%	31,0%	28,9%	31,8%	28,7%	-0,3%	
N	1.372	1.305	1.490	1.462	1.697	1.591	2.658	2.865	14.439	825	749	902	925	972	876	1.364	1.502	8.115	
Idem	14,3%	14,9%	14,2%	14,1%	13,4%	14,9%	13,3%	13,4%	-0,2%	16,2%	14,6%	14,7%	13,8%	14,1%	13,9%	13,4%	12,6%	-0,4%	
TOTAL	3,657	3,364	4,086	3,922	4,499	4,182	6,618	7,319	37,647	2,269	2,133	2,589	2,714	2,557	4,178	4,730	23,809	-0,2%	
									(-0,011)▼									(-0,008)	

Noot. Percentages zijn kolompercentages, en zijn getoetst met de Pearson x (horizontale vergelijkingen). Het contrast is subgroep vs 'rest' (gewogen deviatiecontrast). ▲; p<0,05 (en ▼); Significant hoge (lage) percentages (2-zijdig getoetst). Symbolen zijn alleen gebaseerd op significantie, niet op effectgrootte. Trendanalyse: B = ongestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt = gemiddelde stijging/daling per interval (β = gestandaardiseerde lineaire regressiecoëfficiënt) p = significantie. Interactie: Toets op lineaire interactie tussen 'JAAR' en 'SLACHTOFFERSCHAP IN SECTOR' op elke (categorie van elke) rij-variabele (= toets of B1=B2).

De monitor Veilige Publieke Taak 2016 beschrijft de stand van zaken omtrent agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak, op basis van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden. TNO voert de monitor uit, in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze editie van de monitor richt zich op de aard en omvang van slachtofferschap, de effecten van agressie en geweld op gezondheid en de implementatie van beleid, in de periode 2007-2015.

Healthy Living
Schipholweg 77-89
2316 ZL Leiden
Postbus 3005
2301 DA Leiden

www.tno.nl

T +31 88 866 90 00
infodesk@tno.nl

Handelsregisternummer 27376655

© 2017 TNO

TNO.NL